

ශ්‍රී ලංකාවේ මුස්ලිම් සංවිධාන

ආගමික මතවාද හේතු කර ගෙන ශ්‍රී ලංකාව තුළ
මුස්ලිම්වරුන් බෙදී ඇති ආකාරය විස්තර කෙරෙන සංක්ෂිප්ත වාර්තාවකි

ධර්ම ගවේෂක

දේවරාජ් ඡාන් සිරාජ්

B.Sc ICT, MCS (SL)

සමාජ

සංවාද

www.socialdialogues.org

ශ්‍රී ලංකාවේ
මුස්ලිම් සංවිධාන

ශ්‍රී ලංකාවේ මුස්ලිම් සංවිධාන

ආගමික මතවාද හේතු කර ගෙන ශ්‍රී ලංකාව තුළ
මුස්ලිම්වරුන් බෙදී ඇති ආකාරය විස්තර කෙරෙන සංක්ෂිප්ත වාර්තාවකි

ධර්ම ගවේෂක

දේවරාජ් ජාන් සිරාජ්

B.Sc ICT, MCS (SL)

Copyright © 2020 by Islamic Information and Research Foundation

සියලු හිමිකම් ඇවිරිණ. ප්‍රකාශකයාගේ ලිඛිත අවසරයකින් තොරව මෙම ප්‍රකාශනය හෝ එහි කොටසක් කිසිම ආකාරයකින් ප්‍රතිනිෂ්පාදනය, යළි ප්‍රවේශ විය හැකි පද්ධතියක ගබඩා කොට තැබීම, කිසිම ආකාරයකින් බෙදා හැරීම සපුරා තහනම් ය.

ශ්‍රී ලංකාවේ මුද්‍රණය කරන ලදී.

පළමු මුද්‍රණය 2020

ISBN 978-955-7933-13-9

ඉස්ලාමීය තොරතුරු හා ගවේෂණ පදනම
162/3, මැල්වක්ක, ඉළක්වෙල, වැලඬ

පටුන

පෙරවදන	vii
සංඥාපනය	ix
හැඳින්වීම	x
මුස්ලිම්වරුන්ගේ ආගමනය හා බෙදී යෑම	1
සාම්ප්‍රදායික මුස්ලිම්වරුන්	3
ජමාත් අන්සාරිස් සුන්නතිල් මුහම්මදියා (JASM)	5
ශ්‍රී ලංකා තබ්ලිග් ජමාතය	8
ශ්‍රී ලංකා ජමාතේ ඉස්ලාමී (SLJI)	10
සමස්ත ලංකා තව්හීද් ජමාතය (ACTJ)	12
ශ්‍රී ලංකා තව්හීද් ජමාතය (SLTJ)	13
ජමාතුස් සලාමා	15
ජාතික තව්හීද් ජමාතය (NTJ)	16
එක්සත් තව්හීද් ජමාතය (UTJ)	17
සිලෝන් තව්හීද් ජමාතය (CTJ)	18
සමස්ත ලංකා සලෆි කවුන්සිලය (ACSC)	19
ජමාතුල් මුස්ලිමින්	20
සමස්ථ ලංකා තරිකතුල් මුෆ්ලිහින්	21
අබ්දුර් රචුෆ් කණ්ඩායම	22
ක්වාරිජ්වරුන්	23
මියාවරුන්	24
කාදියානිවරුන්	25
ලංකාවේ මුස්ලිම් කණ්ඩායම් - රේඛා සටහන	26
සමස්ත ලංකා මුස්ලිම් වියතුන්ගේ සංගමය (ACJU)	27
ජාතික ශූරා කවුන්සිලය (NSC)	28
සමාජිකය	29
උපග්‍රන්ථ අ : දේවධර්ම ගුරුකුල	30
උපග්‍රන්ථ ආ : නීතිවේද ගුරුකුල	31
මූලාශ්‍ර	32

පෙරවදන

හාන් සිරාජ් විසින් රචිත “ශ්‍රී ලංකාවේ මුස්ලිම් සංවිධාන” නම් කෘතිය හේතු තුනක් නිසා කාලීන මෙහෙවරක් ඉටු කරයි. එනම් සිරාජ් පළමුව, මුස්ලිම් ආගමික සංවිධාන, ඔවුන්ගේ මතවාද හා නායකත්වය පිළිබඳව විස්තර කරයි. දෙවනුව, නිදහසින් පසු මුස්ලිම් භූ දර්ශනයේ පරිවර්තනයන් ඔහු හඳුනා ගනියි. තෙවනුව, මුස්ලිම් ප්‍රජාව මුහුණ දෙන සමකාලීන ගැටලු හා අභියෝග පිළිබඳව ඔහු පැහැදිලි කරයි.

අදවන විට මුස්ලිම් ප්‍රජාව මුහුණ දෙන ඉහළම අභියෝගය වන්නේ රැකියාකරනය සහ ක්‍රස්තවාදයයි. වෙනත් රටවල මෙන්ම, ශ්‍රී ලංකා මුස්ලිම් නායකයෝ ඉස්ලාමයේ නාමයෙන් සිදු වන ප්‍රචණ්ඩත්වයේ අභියෝගයට 2019 අප්‍රේල් 21 පාස්කු ඉරිදා ප්‍රහාරයෙන් පසුව අවදි වූහ. එතෙක් මෙම තත්වය බොහෝ දෙනෙක් ප්‍රතික්ෂේප කරමින් ජීවත් වූ අතර ස්වල්ප දෙනෙක් අදටත් ප්‍රතික්ෂේප කරමින් ජීවත් වෙති.

ශ්‍රී ලංකා මුස්ලිම් අනන්‍යතාවය හා එහි උරුමය ආරක්ෂා කරනවා වෙනුවට ප්‍රතිසංස්කරණවාදී, පුනර්ජීවන හා රැකියා ව්‍යාපාර රහසිගතව හා ප්‍රසිද්ධියේ ශ්‍රී ලංකාව තුළට ඇතුළු වන විට ඔවුහු එය නොසලකා හැරියෝය. භයානකම ක්‍රස්ථවාදී සංවිධානයක් වන “ඉස්ලාමීය දේශය”(Islamic State/ISIS), ශ්‍රී ලංකාව තුළට ප්‍රවිෂ්ට වී ජාලගත වූ විදේශ මතවාද අතුරින් එකකි. ආගමික අවකාශය නියාමනය කිරීමට අපොහොසත් වීම දරුණුතම ක්‍රස්ත ප්‍රහාරයෙන් අවසන් විය. පශ්චාත් නිදහස් ඉතිහාසයේ කිසිදු ප්‍රහාරයක් මෙතරම් විනාශකාරී වී නොමැත. දශක ගණනාවක ආගමික, දේශපාලනික හා සංස්කෘතිමය රැකියාකරනයන් සිදු කළ, “ඉස්ලාමීය දේශය”(Islamic State/ISIS) සංවිධානයේ ශ්‍රී ලංකා ශාඛාව තම මතවාදය ප්‍රගුණ කර සාමාජිකයන් බඳවා ගෙන මෙම ප්‍රහාරය දියත් කළේය.

මෙතෙක් ආදර්ශ පුරවැසියයෙකු වූ ලාංකීය මුස්ලිම්වරයා පිළිබඳව සමාජයේ පැවති ප්‍රතිරූපය එක රැයකින් වෙනස් විය. අද සිංහල හා දෙමළ ජනයාගෙන් බහුතරයක් තම රටට, සෞඝ්‍ය පුරවැසියන්ට සහ විදේශීය අමුත්තන්ට හානි කිරීම සම්බන්ධයෙන් මුස්ලිම්වරුන් දෙස සැකයෙන්, අගතියෙන්, අමනාපයෙන්, කෝපයෙන් හා වෛරයෙන් බලෙති. ප්‍රහාරය සඳහා සාධක තුනක් බලපාන්නට විය. පළමුවැන්න, මුස්ලිම් ආගමික ව්‍යාපාර අතර පැවති අභ්‍යන්තර මතභේද, දෙවැන්න, මුස්ලිම් හා බෞද්ධ ව්‍යාපාර අතර පැවති අන්තර් ආගමික මතභේද, තුන්වැන්න, ආගමික සංවිධාන නියාමනය කිරීම සඳහා නීති, ආයතන හා යාන්ත්‍රණ ශ්‍රී ලංකාව තුළ නොමැතිකම. පාස්කු ඉරිදා සිදු වූ ප්‍රහාරයට වසරකට ආසන්න කාලයක් ගත වී ඇතත් මුස්ලිම් නායකයින් සහ ජාතික ආරක්ෂක ප්‍රජාව තර්ජනයේ ස්වභාවය තේරුම් ගෙන නොමැත. පාස්කු ඉරිදා ප්‍රහාරය තවත් එක් ප්‍රහාරයක් හෝ බටහිර කුමන්ත්‍රණයක් යැයි මුස්ලිම්වරුන් විශ්වාස කරන අතර, රජය තවමත් පැරණි යුද්ධයට එරෙහිව සටන් කිරීම සඳහා සිය මෙවලම් මුඛවත් කරමින් සිටියි.

බුද්ධි අංශ, නීතිය බලාත්මක කිරීම සහ යුද හමුදා ප්‍රතිචාරය හේතුවෙන් ආසන්න ප්‍රහාරයක තර්ජනය අඩු වී ඇතත් ත්‍රස්තවාදය, අන්තවාදය සහ අන්‍ය මත පිළිනොගැනීමේ තර්ජනය බොහෝ සෙයින් ජීවමාන ය. ශ්‍රී ලංකා රජය සහ එහි ප්‍රජා හවුල්කරුවන් විසින් මෙම තර්ජනය කළමනාකරණය කිරීමේ පළමු පියවර වන්නේ තර්ජනය තේරුම් ගැනීමයි. මුස්ලිම් ආගමික අවකාශය ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම සඳහා මූලික ප්‍රතිචාරය ලැබිය යුත්තේ මුස්ලිම්වරුන්ගෙනි. එහෙත් නායකත්වයක් නොමැති නම් සහ මුස්ලිම්වරුන් අඛණ්ඩව අසමත් වුවහොත්, ආරක්ෂාව තහවුරු කිරීම රජයේ පරම වගකීමක් වන බැවින් මෙම විෂයට රජය මැදිහත් වනු ඇත. දේශපාලන, ආරක්ෂක අංශ, බුද්ධි අංශ සහ ප්‍රජා නායකයෝ වැරැද්ද කුමක්දැයි වටහා ගැනීමට හා දැන ගැනීමට වෙහෙසෙති. ප්‍රවීණයෝ පවා සාම්ප්‍රදායික මුස්ලිම්වරුන් සහ පුනර්ජීවන ඉස්ලාමීය ව්‍යාපාර අතර පවතින වෙනස නොදනිති. ආගමික, දේශපාලන හා සංස්කෘතික භූ දර්ශනය ඔවුන් තේරුම් නොගන්නේ නම්, වරින් වර ඇති වන ත්‍රස්ත ප්‍රහාර සහ වාර්ගික පසුබෑම් තුළින් තර්ජනය දිගටම වර්ධනය වනු ඇත.

“ෂාන් සිරාජ් විසින් රචිත ශ්‍රී ලංකාවේ මුස්ලිම් සංවිධාන නම් කෘතිය ආරක්ෂාව සහ ස්ථාවරත්වය යථා තත්ත්වයට පත් කිරීම සඳහා වූ කාලීන දැනුම හා අවබෝධය ලබා දෙයි. ප්‍රේමයේ ශ්‍රමයක් වන ඔහුගේ පොත සැලකිල්ලක් දක්වන සියලු ශ්‍රී ලාංකිකයන් විසින් කියවිය යුතු කෘතියකි”

ආචාර්ය රොහාන් ගුණරත්න
 සිංගප්පූරුවේ නැන්යැන්ග් (Nanyang) තාක්ෂණික විශ්වවිද්‍යාලයේ ආරක්ෂක අධ්‍යයනය පිළිබඳ මහාචාර්යවරයා, “Three Pillars of Radicalization: Needs, Networks and Narratives” (Oxford University Press, 2019) ප්‍රකාශනයේ සමකර්තෘ

සිංඥාපනය

බහු ආගමික බහු වාර්ගික පවුලක හැඳී වැඩුණු මා ඉස්ලාම් ධර්මය නිවැරදි ධර්මය යයි තීරණය කළ පසුව ඉස්ලාම් ධර්මය ඉගෙන ගැනීමේදී ලංකාවේ මෙන්ම ලෝකයේ සිටින විවිධ මුස්ලිම් කණ්ඩායම් ගැන තරමක් ගැඹුරට අධ්‍යයනය කිරීමට මා හට සිදු විය. විශ්වවිද්‍යාලයේ ගත කළ කාලය තුළ මේ සඳහා හොඳ අවකාශයක් මට ලැබුණි. විශ්වවිද්‍යාලය තුළ විවිධ මත දැරූ මුස්ලිම් මිතුරන් මා හට හමු වූ අතර එමඟින් මාගේ කුතුහලය තවදුරටත් වර්ධනය විය. එබැවින් විශ්වවිද්‍යාලයේ ඉගෙනුම ලබන කාලයේදී විවිධ මුස්ලිම් කණ්ඩායම් ඉදිරිපත් කරන මතවාද අතුරින් නිවැරදි මතවාදය කුමක්දැයි සෙවීම විශ්වවිද්‍යාල අධ්‍යාපනයට පරිබාහිර මාගේ ගවේෂණ ක්ෂේත්‍රයක් විය. විවිධ මුස්ලිම් කණ්ඩායම්වල පොත්පත්, ලිපි, දේශනා, ඔවුන් අනෙකුත් කණ්ඩායම් සමඟ සිදු කරන වාදවිවාද, එකිනෙකාගේ මතවාදවලට විරුද්ධව ලියන ලද ලිපි හා පවත්වන දේශන යනාදිය තුළින් බොහෝ මුස්ලිම් කණ්ඩායම් පිළිබඳව ප්‍රමාණවත් දැනුමක් ලබා ගැනීමට මට හැකි විය. වසර 2013 වන විට අද ලංකාව තුළ පවතින ආගමික මතවාද ප්‍රමුඛ කරගත් මුස්ලිම් කණ්ඩායම් සියල්ලක්ම පාහේ ක්‍රියාකාරීව තිබුණි. ඊට අමතරව වර්තමානයේදී මුස්ලිම් කණ්ඩායම් අතලොස්සක් පමණක් අලුතින් බිහි වී ඇත.

මෙම කණ්ඩායම් පිළිබඳව විවිධ අදහස් සමාජයේ කතිකාවට ලක් වුවද ඔවුන් පිළිබඳව පැහැදිලි අවබෝධයක් පොදු ජනයා තුළ නොමැති බව මට හැඟී ගියේය. විශේෂයෙන් මෙම කණ්ඩායම් පිළිබඳව මුස්ලිම් නොවන සමාජයේ පවතින්නේ විශාල සැකයකි. එබැවින් දැනට පවතින මුස්ලිම් කණ්ඩායම් පිළිබඳව මාගේ ගවේෂණය කෙටියෙන් හා සරලව සමාජගත කිරීම කාලෝචිත යයි මට සිතුවේ. මාගේ ගවේෂණය විධිමත් ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සඳහා මුස්ලිම් කණ්ඩායම් පිළිබඳව ලියැවුණු පර්යේෂණ පත්‍රිකා කිහිපයක් ද උපකාර කර ගෙන ඇත්තෙමි.

මෙම පොත් පිංව දැනට ලංකාවේ පවතින මුස්ලිම් කණ්ඩායම් පිළිබඳව යම් හැඳින්වීමක් ලබා ගැනීමට උපකාර වනු ඇතැයි විශ්වාස කරමි.

දෙවිඳුනි! පාඨකයාගේ සිත් සත්‍යාවබෝධය කරා යොමු කරනු මැනව!!!

දේවරාජ් ෂාන් සිරාජ් B.Sc ICT, MCS (SL)
පුරාණිකකරු - ඉස්ලාමීය තොරතුරු හා ගවේෂණ පදනම

හැඳින්වීම

අප ජීවත් වන ශ්‍රී ලංකාව යනු බහු වාර්ගික බහු ආගමික රටකි. එහි විවිධ ජාතිහු හා විවිධ ආගමිකයෝ ජීවත් වෙති. බහුතරයක් ජනයා සිංහල වන අතර යෝනක, දෙමළ, බර්ගර්, මැලේ යනාදී සුළු ජාතිහුද ලංකාව තුළ ජීවත් වෙති. බහුතර ජනයා බෞද්ධ දර්ශනය අනුගමනය කරන අතර අන් අය කිතුනු, ඉස්ලාම්, හින්දු යන ආගම් පිළිපදිති.

ශ්‍රී ලාංකීය මුස්ලිම් නොවන ජනයා හමුවේ ලාංකීය මුස්ලිම්වරුන් යනු ඉස්ලාම් ධර්මය පිළිපදින එක් ජන කොටසකි යන පොදු හැඟීම තිබුණද යථාර්ථය ඊට හාත්පසින්ම වෙනස් ය. ලෝකයේ අනෙකුත් රටවල මෙන්ම ලංකාව තුළ ද මුස්ලිම්වරු යම් යම් ආගමික මතවාද නිසා බෙදී වෙන් වී සිටිති.

ඇතැම් මතවාද ලංකාවේ දිගු කාලයක් මුළුල්ලේ පැවතගෙන එන බැවින් එම මතවාද දරන මුස්ලිම්වරුන් සාම්ප්‍රදායික මුස්ලිම්වරුන් ලෙස හැඳින්වේ. මෙම සාම්ප්‍රදායික මතවාද ඉස්ලාම් ධර්මයට අනුකූල නොවන බව පවසමින් මුස්ලිම් සමාජයේ යම් ආධ්‍යාත්මික වෙනසක් ඇති කිරීමේ අරමුණින් ක්‍රියාත්මක වන ප්‍රතිසංස්කරණවාදී ආගමික-සමාජීය ව්‍යාපාර ලෙස කටයුතු කරන මුස්ලිම් සංවිධාන රාශියක් ද ලංකාව තුළ තිබේ. තවද යම් ආගමික මතවාදයක් මුල් කර ගෙන හුදෙකලා වූ මුස්ලිම් කණ්ඩායම් ද ලංකාවේ සිටිති. මීට අමතරව ඉස්ලාමීය රාමුවෙන් දැඩි ලෙස ඉවත් වූ බවට ඉහත කණ්ඩායම් සියල්ල විසින් සලකනු ලබන මුස්ලිම් කණ්ඩායම් ද සිටිති.

ආගමික මතවාද ප්‍රමුඛ කරගෙන ක්‍රියාත්මක වන මුස්ලිම් සංවිධානවලට අමතරව සමාජ සුභසාධන කටයුතු සඳහා වූ මුස්ලිම් සංවිධාන ද ශ්‍රී ලංකාව තුළ පවතියි. ඇතැම් සමාජ සුභසාධන සංවිධාන යම් ආගමික මතවාදයක් ප්‍රමුඛ කරගත් සංවිධානයකට අනුබද්ධව කටයුතු කරන අතර අනෙකුත් සුභසාධන සංවිධාන හුදෙක් සමාජ සුභසාධන කටයුතුවලට පමණක් සීමා වී ස්වාධීනව කටයුතු කරයි. තවද විවිධ ආගමික සංවිධානවල එකමුතුවක් ලෙස ක්‍රියා කරන මුස්ලිම් සංවිධාන කිහිපයක් ද ශ්‍රී ලංකාව තුළ ක්‍රියාත්මක වේ.

ශ්‍රී ලංකා මුස්ලිම් ප්‍රජාවේ බෙදීමට සෘජුව බලපාන්නේ මුස්ලිම් සුභසාධන සංවිධාන නොව ආගමික මතවාද ප්‍රමුඛ කර ගෙන කටයුතු කරන සංවිධාන යි. බොහෝ විට මෙම සංවිධාන අතර ඉස්ලාමීය නීතිවේදය පිළිබඳ මත ගැටුම් තිබෙන අතර ඇතැම් විට දේවධර්මයේ මූලික කරුණුවලින් ද ඔවුහු වෙන් වී සිටිති. මෙවන් මතභේද නිසා නිරතුරුවම මෙම සංවිධාන අතර වාදවිවාද පවතියි. එක් සංවිධානයක සිටින විද්වත්හු අනෙකුත් සංවිධානවල මතවාද ශාස්ත්‍රීයව විවේචනයට ලක් කරමින් පොත්පත් ලියති, දේශනා පවත්වති. මෙම අදහස් හුවමාරුව බොහෝ විට සුභදශීලීව සිදු වුවද, කලාතුරකින් ගැටුම්කාරී තත්වවලට ද මෙම මතභේද මඟ පාදා ඇත. කෙසේනමුත් ආගමික මතභේද හේතු කර ගනිමින් ආගමික සංවිධාන අතර ගැටුම් ඇති කර ගැනීම කිසිසේත්ම අනුමත කළ නොහැක.

මුස්ලිම් සමාජයේ පවතින මතභේද සඳහා වූ පදනම ඉස්ලාම් ධර්මයේ කරුණු ශාස්ත්‍රීයව අධ්‍යයනය කරන කෙනෙකුට අවබෝධ කර ගත හැකි වුවද සාමාන්‍ය මුස්ලිම්වරයෙකුට හෝ මුස්ලිම් නොවන්නෙකුට එය අවබෝධ කර ගැනීම ඉතා අසීරුය. කෙසේනමුත් ලාංකීය මුස්ලිම් ප්‍රජාවේ දැනට පවතින බෙදීම පිළිබඳව යම් අවබෝධයක් ලබා ගැනීම කාලීන අවශ්‍යතාවයකි. එබැවින් ලංකාවේ ක්‍රියාත්මක වන ආගමික මතවාද මුල් කරගත් මුස්ලිම් කණ්ඩායම් වල මූලික මතවාද ඇතුළු අනෙකුත් විස්තර හා එම කණ්ඩායම් නිසා සිදු වී ඇති ආගමික-සමාජීය බලපෑම් පිළිබඳ සංක්ෂිප්ත වාර්ථාවක් මෙම පොත් පිටුවේ අන්තර්ගත වී ඇත. මෙහිදී මෙම කණ්ඩායම් පිළිබඳ මධ්‍යස්ථ විග්‍රහයක් ඉදිරිපත් කර ඇති අතර මෙම කණ්ඩායම් අතුරින් ඉස්ලාමයට අනුකූල වන්නේ කවුරුන්ද? ඉස්ලාමයෙන් දුරස්ථවන්නේ කවුරුන්ද? යන්න සාකච්ඡා කිරීම මෙම පොත් පිටුවේ අරමුණ නොවේ.

මුස්ලිම්වරුන්ගේ ආගමනය හා බේදී යෑම

ශ්‍රී ලංකාව යනු ඇත අතීතයේ සිටම විවිධ රටවල් සමඟ සම්බන්ධකම් පැවත්වූ රටකි. පෙරදිග මුතු ඇටය යයි හැඳින්වූ ශ්‍රී ලංකාව පෙර අපර දේදිග යා කරන ව්‍යාපාරික කේන්ද්‍රස්ථානය විය. මේ නිසා ඇත අතීතයේ සිටම අරාබි, පාර්සියානු හා ඉතියෝපියානු වෙළඳුන් ලංකාවට පැමිණ ඇත. මේ සියලු ජාතිකයින් අරාබි භාෂාව කතා කළ නිසා පොදුවේ අරාබිවරුන් යයි හැඳින්විය හැකිය. මෙම අරාබිවරුන් ලංකාවට පැමිණ අවාහ විවාහ කර ගනිමින් ලාංකීය ජනයා සමඟ මිශ්‍ර වී තම ජනාවාස පිහිටුවා ගෙන ඇති අතර යෝනකයන් ලෙස හැඳින්වෙන්නේ මෙම අරාබිවරුන් බව ඇතැම් විද්වත්හු පවසති[1]. ලංකාවේ ජනාවාස පිහිටුවා ගන්නා සේම අරාබිවරුන් ඉන්දියාවේ මුහුදුබඩ පෙදෙස්වලද ජනාවාස පිහිටුවා ගෙන ඇත. මෙම ඉන්දු-අරාබි ජනයා ද ලංකාව සමඟ සමීප සම්බන්ධකම් පවත්වා ඇති බව ප්‍රකට කරුණකි.

ක්‍රි.ව 7 වන සියවසේදී මුහම්මද් ﷺ තුමා තම ධර්මය දේශනා කළ පසු ක්‍රමයෙන් අරාබිවරු මුහම්මද් ﷺ තුමාගේ ධර්මය වැළඳ ගත්හ. අරාබිවරුන් හා ලංකාව අතර තිබුණු සම්බන්ධකම් නිසා අරාබිවරුන් වැළඳගත් ඉස්ලාම් ධර්මය ක්‍රමයෙන් ලාංකීය යෝනක ප්‍රජාවට ප්‍රවිෂ්ට විය. ඉන්දු-අරාබි ප්‍රජාවට ඉස්ලාමය ප්‍රවිෂ්ට වූයේ ද මේ අයුරිනි. ඉන්දු-අරාබි ප්‍රජාව හා ලංකාව අතර තිබුණු සම්බන්ධකම් ද ලංකාවට ඉස්ලාම් ධර්මය ප්‍රවිෂ්ට වීමට තවත් හේතුවක් විය. “හම්බන්කාරයින්” යනු ඉන්දියාවෙන් ලංකාවට සංක්‍රමණය වූ ඉන්දු-අරාබි ප්‍රජාවයි. ලංකාවේ යෝනකයන් හා හම්බන්කාරයින් යන දෙපිරිසම නැව්වලින් මෙරටට පැමිණි නිසා ඒ දෙපිරිසම හැඳින්වීමට “මරක්කලයන්” යන නම භාවිත වී ඇත[2]. මෙලෙස ක්‍රි.ව 9 වන සියවසේ සිට මුස්ලිම්වරු ලංකාවේ ජනාවාස පිහිටුවා ගනිමින් ක්‍රමයෙන් ව්‍යාප්ත වූහ.

19 වන සියවස වන විට ලංකාවේ ජීවත් වූ මුස්ලිම්වරුන්ගේ ඇදහිලි හා විශ්වාසයන් සැලකීමේදී අති බහුතරයක් සූෆි මතවාදය අනුගමනය කළහ. ඔවුහු දේවධර්මය සඳහා අශ්අරී හා මාතුරුදී යන ගුරු කුල දෙක අනුගමනය කළ අතර නීතිවේදය සඳහා වැඩි පිරිසක් ශාෆි ගුරු කුලයද සුළු පිරිසක් හනෆි ගුරු කුලයද අනුගමනය කළහ. මිය ගිය මුස්ලිම් සාන්තවරුන්ගේ පිහිට පැතීම මොවුන් අතර ප්‍රධාන ඇදහිලි ක්‍රමයක් ලෙස තිබුණි. තවත් විවිධ ඇදහිලි ක්‍රම මොවුන් සතු විය. සාම්ප්‍රදායික මුස්ලිම්වරුන් යයි හැඳින්වෙන්නේ මෙම මතවාද අදටත් පිළිගන්නා පිරිසයි. 19 වන සියවසේදී ඉන්දියාවේ බිහි වූ කාදියානිවරුන් යන කණ්ඩායමෙන් සුළු පිරිසක් ද ඒ වන විට ලංකාවට පැමිණ ජීවත් වූ අතර ඔවුන් මුහම්මද් ﷺ තුමාට පසුව ද දේව පණිවිඩකරුවෙකු පැමිණි බව විශ්වාස කරන බැවින් ඔවුන් ඉස්ලාම් ධර්මයෙන් පිටවූවන් බව සමස්ත මුස්ලිම් ප්‍රජාවම පිළිගනිති. තවද මැලේ, මේමන් හා බෝරා යන ජන කොටස්ද 19 සියවස වන විට ලංකාවට සංක්‍රමණය වී ඇත.

*ලාංකීය මුස්ලිම්වරුන්ගේ ඉතිහාසය ගැන ගැඹුරින් අධ්‍යයනය කිරීමට ලෝනා දේවරාජා මහත්මිය විසින් රචිත “ශ්‍රී ලංකාවේ මුස්ලිම්වරු”, ආසිෆ් හුසෙන් විසින් රචිත “සෙරන්ඩිබ්”, අවාර්ය එම්.ඒ.එම් ශුක්රී විසින් රචිත “ශ්‍රී ලංකාවේ මුස්ලිම්වරු”, එම්.ඒ.එම් අමින් විසින් රචිත “ලාංකීය මුස්ලිම්වරු” නමැති කෘතීන් ඉතා ප්‍රයෝජනවත් වේ.

මෙලෙස ජීවත් වූ මුස්ලිම්වරුන් සැබවින්ම නිවැරදි ඉස්ලාම් ධර්මය පිළිනොපදින බවත් ඔවුන් සතුව ඉස්ලාමයට පටහැනි බොහෝ මතවාද තිබෙන බවත් මෙවුන් ඇදහීම ඇතුළු තවත් මිත්‍යා දෘෂ්ටික විශ්වාස නිසා ඔවුන් බහු දේවවාදයට තල්ලු වී ඇති බවත් පවසමින් මෙම දුර්මාර්ගයෙන් මුස්ලිම් ජනයා මුදවා ඔවුන්ව පිවිතුරු ඉස්ලාම් ධර්මයට ප්‍රවිෂ්ට කිරීමේ අරමුණින් විවිධ ප්‍රතිසංස්කරණවාදී ඉස්ලාමීය සංවිධාන මූලික වශයෙන් ක්‍රි.ව 1940 ගණන්වලින් පසුව ලංකාව තුළ බිහි වී ඇත. මෙම ප්‍රතිසංස්කරණවාදී සංවිධාන සඳහා වූ පදනම් මතවාද අරාබිය, ඊජිප්තුව හා ඉන්දියාව වැනි රටවල්වලින් ලංකාව තුළට ප්‍රවිෂ්ට වී ඇත. සමාජය ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීමේ ක්‍රමවේදය අනුව ප්‍රතිසංස්කරණවාදී සංවිධාන අතර මතභේද පවතියි. එනම් සමාජ ප්‍රතිසංස්කරණය සඳහා උපයෝගී කර ගන්නා ක්‍රමවේදය ඉස්ලාමයට අනුකූලද නැද්ද යනාදී සංවාද මෙම ප්‍රතිසංස්කරණවාදී සංවිධාන අතර නිරතුරුවම ඇත.

සාම්ප්‍රදායික හා ප්‍රතිසංස්කරණවාදී මත අතරින් නිවැරදි මතය කුමක්ද යන්න සාකච්ඡා කිරීම මෙම පොත් පිටවයේ අරමුණ නොවන අතර එවන් සාකච්ඡාවක් සඳහා ඉස්ලාම් ධර්මය පිළිබඳ ගැඹුරු දැනුමක් අවශ්‍ය වේ.

ශ්‍රී ලංකාවේ ක්‍රියාත්මක වන සාම්ප්‍රදායික හා ප්‍රතිසංස්කරණවාදී මුස්ලිම් සංවිධාන සියල්ලක්ම පාහේ මුස්ලිම් ආගමික හා සංස්කෘතික කටයුතු පිළිබඳ දේපාර්තමේන්තුවේ ලියාපදිංචි වී ඇති නීත්‍යානුකූල සංවිධාන වේ[3].

සාම්ප්‍රදායික මුස්ලිම්වරුන්

ලංකාවේ සාම්ප්‍රදායික මුස්ලිම්වරුන් යනු සූරි මතවාදය අනුගමනය කරන පිරිසකි. එබැවින් සාම්ප්‍රදායික මුස්ලිම්වරුන් හැඳින්වීමට “සූරිවරුන්” යන නමද භාවිත වේ. සූරි මතවාදයට අනුව කෙනෙකුට පන්විය හැකි “හකීකත්” (අභ්‍යන්තර සත්‍යය) නම් ඉහළ ආධ්‍යාත්මික තලයක් තිබෙන අතර මෙම ආධ්‍යාත්මික තලයට පිවිසීම සඳහා විවිධ ආධ්‍යාත්මික නායකයින් විවිධ ආධ්‍යාත්මික මාර්ග (තරීකා) පෙන්වා දී ඇත. ලංකාවේ සාම්ප්‍රදායික මුස්ලිම්වරු ඔවුන් අනුගමනය කරන ආධ්‍යාත්මික මාර්ගය (තරීකාව) අනුව කණ්ඩායම් කිහිපයකට බෙදී සිටිති. එබැවින් සාම්ප්‍රදායික මුස්ලිම්වරුන්ට “තරීකාවරුන්” යැයි ද පවසනු ලැබේ.

- කාදිරියා
 - ශාතුලියා
 - රිච්චියා
 - විස්නියා
 - නක්ෂබන්දියා
- } විවිධ තරීකා

සාම්ප්‍රදායික මුස්ලිම්වරුන් විවිධ තරීකාවලට බෙදී සිටිය ද ඔවුන් සියල්ල ඔවුන්ව හඳුන්වා ගනු ලබන්නේ “සුන්නතුල් ජමාත්” ලෙස ය. මොවුහු අශ්අරී හෝ මාතුරුදී යන දේවධර්ම ගුරු කුල අනුගමනය කරන අතර ශාඛි, හනෆි යන නීතිවේද ගුරු කුල අනුගමනය කරති. තවද උතුරු ඉන්දියාවේ බරේලවි නම් නගරයේ සිටි අහමද් රීසා කාන් (ක්‍රි.ව 1856-1921) නමැති ශාස්ත්‍රඥයාගේ ඉගැන්වීම් මත ගොඩනැගුණු බරේලවි ලෙස පසුව ප්‍රකට වූ ආගමික ව්‍යාපාරයේ මතවාද ලාංකීය සාම්ප්‍රදායික මුස්ලිම්වරුන් අතර දැක ගත හැකිය. එබැවින් ලාංකීය සාම්ප්‍රදායික මුස්ලිම්වරුන් හැඳින්වීමට “බරේලවිවරුන්” යන නම ප්‍රතිසංස්කරණවාදී මුස්ලිම් සංවිධාන උපයෝගී කරති. සාම්ප්‍රදායික මතවාද අනුගමනය කරන මුස්ලිම් සංවිධාන රාශියක් මුස්ලිම් ආගමික හා සංස්කෘතික කටයුතු පිළිබඳ දෙපාර්තමේන්තුවේ ලියාපදිංචි වී ඇත.

සාම්ප්‍රදායික මුස්ලිම්වරුන් සතුව මූලික වශයෙන් මිය ගිය ආගමික සාන්තුවරුන් ඇදහීමේ ක්‍රමවේදයක් තිබේ. මොවුහු තමන්ගේ අවශ්‍යතා මෙම මිය ගිය සාන්තුවරයාට කන්තලව් කරන අතර ඇතැම් විට තම අවශ්‍යතා පිළිබඳව දෙවිඳුන්ට කන්තලව් කරන ආකාරයෙන්ම මෙම මිය ගිය සාන්තුවරුන්ගෙන් ඉල්ලති. තවද මොවුහු මෙලෙස මිය ගිය ආගමික සාන්තුවරුන් භූමිදානය කර ඇති තැන් මත සොහොන් කොත් ඉදි කර එම ස්ථානයේ විවිධ ඇදහිලි ක්‍රම පවත්වා ගෙන යති. මෙවන් සොහොන් කොත් ලංකාවේ විවිධ ස්ථාන වල දැක ගත හැකිය. නිදසුන් ලෙස බලංගොඩ කුරගල ප්‍රදේශයේ පිහිටි දඹුතාර් ජයලානි පුදබිම[4], ගොඩපිටියේ එකීර් මුහියද්දීන් පල්ලිය, කල්මුනේ වෙරළ පල්ලිය හා දෙවටගහ පල්ලිය යන ස්ථාන වල පිහිටි සොහොන් කොත් නම් කළ හැකිය.

සමනල කන්දේ පිහිටා ඇත්තේ ආදම් තුමාගේ පා සළකුණ බවත් ආදම් තුමාගේ හා ඔහුගේ බිරිඳ වන හව්වා තුමියගේ දේහ (දෙවිඳුන්ගේ ශාන්තිය හා සමාදානය ඔවුන් වෙත ඇති චේතා) භූමිදානය කර ඇත්තේ ලංකාවේ බවත් ඇතැම් සාම්ප්‍රදායික මුස්ලිම්වරු විශ්වාස කරති[5].

දෙවිඳුන් යැදීම සඳහා අරාබි බසින් වූ විවිධ සමූහ බැති ගී මොවුන්ගේ ඇදහිලි ක්‍රම වල විශේෂයෙන් දැක ගත හැක. සාම්ප්‍රදායික මුස්ලිම්වරුන් අතුරින් ඇතැමුන්ගේ යාග ක්‍රමවල ශරීරයට පිහියෙන් ඇත ගැනීම, තුවාල කර ගැනීම යන වාරිත ද පවතියි. සාමූහික නර්තන තුළින් දෙවිඳුන්ට යාඥා කිරීම ද මොවුන්ගේ වැදගත් ඇදහිලි ක්‍රමයකි. තවද විවිධ යන්ත්‍ර මන්ත්‍ර උපයෝගී කර ගනිමින් ආරක්ෂක ක්‍රම ඇති කර ගැනීම හා කොඩිවින කැපීම වැනි විශ්වාසයන් ද ඇතැම් සාම්ප්‍රදායික මුස්ලිම්වරුන් සතුව අධික වශයෙන් පවතියි. මිය ගිය සාන්තුවරුන්ගේ නාමයෙන් දෙන “කන්දූර්” නම් දාන මංගල්‍යයන්, කොඩියේටුම් (පල්ලියේ කොඩි එසවීම) හා මව්ලූද් සැමරීම (ගීතිකා මගින් මුහම්මද් ﷺ තුමාණන්ගේ ගුණ ගායනය) යනාදි වාරිත ද සාම්ප්‍රදායික මුස්ලිම්වරුන් සතුව පවතියි. තවද සාම්ප්‍රදායික මුස්ලිම්වරුන්ගේ විවාහ ක්‍රමයේ මූලික වශයෙන් මනමාලියගෙන් දැවැද්ද ඉල්ලීමේ වාරිතයක් ද ඇත. සාම්ප්‍රදායික මුස්ලිම් කාන්තාවන්ගේ අතීත ඇඳුම් බොහෝ විට සාරිය වුව ද වත්මන් සාම්ප්‍රදායික මුස්ලිම් කාන්තාවන් පවා අබායා* ඇඳුමට නැඹුරු වී ඇති බව පෙනෙන්නට තිබේ.

* “අබායා” යනු මූලික වශයෙන් මැදපෙරදිග රටවල හා අනෙකුත් රටවල මුස්ලිම් කාන්තාවන් තම මුළු ශරීරයම වැසෙන පරිදි අඳින ලොගුවක් මෙන් වූ ඇඳුමකි.

ජමාත් අන්සාරිස් සුන්නතිල් මුහම්මදියා JASM

ප්‍රතිසංස්කරණවාදී ආගමික-සමාජීය ව්‍යාපාර ලෙස කටයුතු කරන මුස්ලිම් සංවිධාන අතුරින් පළමුව ස්ථාපිත කර ඇති සංවිධානය වනුයේ ජමාත් අන්සාරිස් සුන්නතිල් මුහම්මදියා නම් වූ සංවිධානයයි. සෞදි අරාබියේ සිදු වූ ආගමික-සමාජීය ප්‍රතිසංස්කරණය තුළින් මුස්ලිම් සමාජයට සිදු වන යහපත ගැන පැහැදුණු අබ්දුල් හමීඩ් අල් ඛක්රි (දර්වේස් හාජියාර්) නමැති ලාංකිකයා ලංකාව තුළ ද එම ප්‍රතිසංකරණ ව්‍යාපාරය 1940 වන වසරේදී පමණ ආරම්භ කර ඇත. මොහු ක්‍රි.ව 1947 දී කුරුණෑගල දිස්ත්‍රික්කයේ පරගහදෙනිය නම් ප්‍රදේශයේ මෙම ප්‍රතිසංස්කරණ ව්‍යාපාරය සඳහා ජමාත් අන්සාරිස් සුන්නතිල් මුහම්මදියා යන සංවිධානය ස්ථාපිත කර ඇති අතර මෙම සංවිධානයේ ප්‍රධාන කාර්යාලය ද එහිම පිහිටා තිබේ. මෙම සංවිධානය මුස්ලිම් ආගමික හා සංස්කෘතික කටයුතු පිළිබඳ දෙපාර්තමේන්තුවේ ලියාපදිංචි සංවිධානයකි (MRCA/13/6/KU/08). තවද මෙම සංවිධානය ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ පාර්ලිමේන්තුවේ 2009 අංක 59 දරණ පනත මගින් සංස්ථාගත කර ඇත. වර්තමානයේදී මොවුන්ගේ ශාඛාවන් ලංකාවේ විවිධ පෙදෙස්වලට ව්‍යාප්ත වී තිබේ. මොවුන් අතර සිංහල බස හෝ ඉංග්‍රීසි බස කතා කරන ප්‍රචලිත විද්වතුන් නොමැති නිසා මෙම ව්‍යාපාරයේ මතවාදය පිළිබඳව මුස්ලිම් නොවන ජනයාට ප්‍රමාණවත් දැනුමක් නොමැත.

මුස්ලිම් සමාජය ප්‍රතිසංස්කරණය සඳහා මොවුන් අනුගමනය කරන මූලික ක්‍රමවේදය වනුයේ නිවැරදි දේවධර්මය හා ඉස්ලාමීය නීතිවේදය වෙත මුස්ලිම් ජනයා අරාධනා කිරීමයි. අස්අරී හා මාතුරුදී යන දේවධර්ම ගුරු කුලවලට විරුද්ධ වන මොවුහු මුහම්මද් ﷺ තුමාගේ සහගාමීන් ඇතුළු එතුමාට පසුව පැමිණි පරම්පරා තුනෙහි සිටි බැතිමත් මුතුන්මිත්තන්ගේ (සලූවරුන්ගේ) දේවධර්මය අනුගමනය කරති. නීතිවේදය සැලකීමේදී එක් ගුරු කුලයකට සීමා නොවන අතර ඉස්ලාමීය නීති රීති ඉස්ලාමීය මූලාශ්‍ර වන අල් කුර්ආනයෙන් හා මුහම්මද් ﷺ තුමාගේ ඉගැන්වීම් වලින් සෘජුවම ලබා ගනිති.

සූෆි මතවාදය ඉස්ලාමයට පටහැනි බව මොවුහු පවසති. සාම්ප්‍රදායික මුස්ලිම්වරුන් සතු වූ මිය ගිය සාන්තුවරුන්ගෙන් පිහිට පැතීමේ ඇදහිලි ක්‍රමය මොවුහු දැඩි ලෙස ප්‍රතිකේෂප කරති. එය ඒකදේව විශ්වාසයට පටහැනි බහු දේවවාදී විශ්වාසයක් යයි මොවුහු පවසති. මිය ගිය සාන්තුවරුන්ගෙන් පිහිට පැතීමේ ඇදහිලි ක්‍රමය තුළින් අල්ලාහ්ට ආදේශ නැඹීමේ මහා පාප කර්මය සිදු වන බව මොවුහු දේශනා කරති. තවද සාන්තුවරුන් මිය ගිය ස්ථාන මත සොහොන් කොන් ඉදි කිරීම මුහම්මද් ﷺ තුමා දේශනා කළ පිවිතුරු ඉස්ලාම් ධර්මයට පටහැනි බව මොවුන්ගේ මතයයි. මෙම මතවාදය ක්‍රි.ව 1703 - 1792 යන කාල වකවානුවේ අරාබිකරයේ විසූ මුහම්මද් ඉබ්නු අබ්දුල් වහාබ් (අබ්දුල් වහාබ්ගේ පුත් මුහම්මද්) නමැති ශාස්ත්‍රඥයා දේශනා කළ ප්‍රතිසංස්කරණ මතවාදයම විය. එබැවින් මෙම මතවාදය දරන්නන් හැඳින්වීමට “වහාබිවරුන්” යන නම සාම්ප්‍රදායික/සූෆි මුස්ලිම්වරු භාවිත කරති.

මෙවැනි ඇදහීම බහුදේව විශ්වාසයක් වන බව මොවුන් දැඩි ලෙස පවසන නිසා මොවුන් ඒකදේවවාදය දේශනා කරන පිරිසකි යන අරුතින් තවිහිද් සංවිධානයක් යයි ලංකාව තුළ ප්‍රචලිත ය. තවිහිද් යන්නෙන් අදහස් වන්නේ දෙවිඳුන්ගේ ඒකීයත්වය පිළිගැනීමයි. කෙසේනමුත් මෙම සංවිධානයට පසුව බිහි වූ ඇතැම් තවිහිද් සංවිධාන හා මොවුන් අතර ඉස්ලාම් ධර්මය අවබෝධ කර ගැනීමේ ක්‍රමවේදයේ මූලික වෙනස්කම් තිබේ. එනම් මොවුහු ඉස්ලාම් ධර්මය අවබෝධ කර ගැනීම සඳහා මුහම්මද් ﷺ තුමාගෙන් පසු ජීවත් වූ පරම්පරා තුනෙහි සිටි ශ්‍රේෂ්ඨ විද්වතුන්ගේ ආගමික තීන්දු තීරණවලට ප්‍රමුඛත්වය දී කටයුතු කරති. තවද ඇතැම් විෂයයන් වලදී මුස්ලිම් විද්වතුන්ගේ ඒකමතික තීරණයට (ඉජ්මා) ප්‍රමුඛත්වක් දී කටයුතු කරති. මෙම ක්‍රමය පසුව බිහි වූ ඇතැම් තවිහිද් සංවිධාන සතුව නොමැත. එබැවින් නූතන තවිහිද් සංවිධානවලින් JASM මතවාදය දරන්නන් වෙන්කර හැඳින්වීම සඳහා සලඟිවරුන් යන නම භාවිත කළ හැකිය.

මොවුහු සාම්ප්‍රදායිකව මුස්ලිම් සමාජය සතුව පැවතුනු බොහෝ ඇදහිලි ක්‍රම හා සම්ප්‍රදායන් ඉස්ලාමයට පටහැනි මිත්‍යා විශ්වාස මත පදනම් වූ ඇදහිලි ක්‍රම බව පවසති. ඇතැම් ඇදහිලි ක්‍රම මිත්‍යාව මත පදනම් නොවුනද ඒවා ආගමික මූලාශ්‍ර වල නොමැති බව පවසති. මෙලෙස ආගමේ නාමයෙන් බිහි වූ නවාංග වලින් මුස්ලිම් ජනයා මුදවා ගැනීම ද මොවුන්ගේ ව්‍යාපාරයේ විශේෂ කාර්යයක් වේ.

තවද සාම්ප්‍රදායික මුස්ලිම් කාන්තාවන්ට විවිධ අසාධාරණකම් සිදු වන බවත් එයට විසඳුමක් ලෙස සමාජයේ විශාල වෙනසක් සිදු විය යුතු බවත් මොවුහු පවසති. මූලික වශයෙන් සාම්ප්‍රදායික මුස්ලිම්වරුන් සතු දැවැදි ක්‍රමය අහෝසි විය යුතු බව මොවුහු දැඩි ලෙස අවධාරණය කරති. මුස්ලිම් කාන්තාවන් පල්ලියට පැමිණ නමස්කාර කිරීම සඳහා පහසුකම් සකසා දිය යුතු බව මොවුහු පවසති. මුස්ලිම් කාන්තාවන් මුහුණ වැසීම යන විෂයේදී මොවුන්ගේ බහුතර විද්වත් මතය වනුයේ එය අනිවාර්ය නොවේ යන්නයි. නමුත් ඉතා සුළු විද්වත් පිරිසක් එය අනිවාර්ය වේ යන මතය දරති.

ක්‍රි.ව 1924 දී බිඳ වැටුණු ඉස්ලාමීය අධිරාජ්‍ය (කිලාෆතය) නැවත බිහි කරන්නේ කෙසේද යන ප්‍රශ්නයේදී එසේ ඉස්ලාමීය අධිරාජ්‍යයක් නැවත බිහි වීමට නම් අවශ්‍ය වනුයේ නිවැරදි දේවධර්මය හා නීතිවේදය අනුගමනය කිරීමට මුස්ලිම් ජනයා යොමු කිරීම තුළින් පිවිතුරු ඉස්ලාම් ධර්මය පිළිපදින මුස්ලිම් සමාජයක් බිහි කිරීම විනා බලෙන් ඉස්ලාමීය අධිරාජ්‍යයක් ලොව ස්ථාපිත කිරීම නොවන බව JASM මතධාරීහු අවධාරණය කරති. එබැවින් ඉස්ලාමීය අධිරාජ්‍යය පිළිබඳ සංකල්පය මුල් කර ගෙන මොවුන්ගේ වැඩ කටයුතු සිදු නොවන අතර ලාංකීය දේශපාලනය ගැන මොවුන් තුළ වැඩි සැලකිල්ලක් නොමැත. ලොව පවතින නොයෙකුත් දේශපාලන දෘෂ්ටිත්වල විවිධ සංකල්ප න්‍යායාත්මකව ප්‍රතිකෂේප කළ ද ප්‍රායෝගික තලයේදී ශ්‍රී ලංකාවේ පවතින ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී දේශපාලන ක්‍රමයට අනුකූලව මුස්ලිම් ජනයා කටයුතු කළ යුතු බව මොවුන්ගේ ස්ථාවරයයි.

මෙම ව්‍යාපාරයේ ප්‍රාරම්භකයා වන අඹුදුල් හමීඩ් අල් ඛක්රී නැමැත්තා විසින් ආරම්භ කර ඇති "උන්මෙ උදයම්" (සත්‍යෝදය) නමැති දෙමළ බසින් ලියවෙන ඉස්ලාමීය සඟරාව අද දක්වා ප්‍රකාශයට පත්කරනු ලැබේ (www.unmaiudayam.com). ලංකා තැපැල් දෙපාර්තමේන්තුවේ QD/160/News/2019 යන අංකය යටතේද ලංකා ප්‍රකාශන දෙපාර්තමේන්තුවේ ISSN 1391-7501 යන අංකය යටතේද ලියාපදිංචි කර ඇති මෙම සඟරාව මාසිකව මුද්‍රණය කරනු ලබන සඟරාවකි.

JASM සංවිධානය ආගමික කටයුතුවලට අමතරව, විශාල වශයෙන් සමාජ සුභසාධන සේවාවල යෙදී සිටින සංවිධානයකි. මෙම සංවිධානයේ සංවිධාන කටයුතු පිළිබඳ තොරතුරු ඔවුන්ගේ නිල වෙබ් අඩවිය (www.jasm.lk) තුළින් දැන ගත හැකිය.

ශ්‍රී ලංකා තබ්ලිග් ජමාතය

ලංකාව තුළ ක්‍රියාත්මක වන තවත් ප්‍රතිසංස්කරණවාදී මුස්ලිම් සංවිධානයක් වනුයේ ශ්‍රී ලංකා තබ්ලිග් ජමාතය නම් සංවිධානයයි. ඉන්දියාවේ දේවබන්දි ව්‍යාපාරයේ සාමාජිකයකු වූ ඉලියාස් මොලානා විසින් මුස්ලිම්වරුන් ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම සඳහා තබ්ලිග් ජමාතය ස්ථාපිත කරන ලදී. මෙම ව්‍යාපාරය ශ්‍රී ලංකාවේ ක්‍රියාකාරී සංවිධානයක් ලෙස කටයුතු කරනුයේ ක්‍රි.ව 1950 ට පසුව ය. ශ්‍රී ලංකා තබ්ලිග් ජමාතය ශ්‍රී ලංකාවේ නිල වශයෙන් ලියාපදිංචි වී නොමැති නමුත් ලංකාවේ බොහෝ ප්‍රදේශවල ව්‍යාප්ත වී ඇති ක්‍රියාකාරී සංවිධානයකි. මොවුන්ගේ මූලස්ථානය (මර්කසය) කොළඹ පිහිටා ඇත. වර්තමානයේදී මෙම තබ්ලිග් ජමාතයට පූර්ණ අනුග්‍රහය දක්වන්නේ සමස්ත ලංකා මුස්ලිම් වියතුන්ගේ සංගමය (ACJU) නම් සංවිධානයයි. ACJU සංවිධානයේ සිංහල, දෙමළ හා ඉංග්‍රීසි යන භාෂා හසුරුවන විද්වතුන් පිරිසක් සිටින බැවින් ලාංකීය මුස්ලිම් නොවන ජනයා අතර තබ්ලිග් ජමාත් සංවිධානයේ මතවාද ක්‍රියාකාරී අයුරින් සමාජගත වී ඇත.

මුස්ලිම් ජනයා නැමදුමට යොමු කිරීම තුළින් යහපත් මුස්ලිම් සමාජයක් බිහි කිරීම තබ්ලිග් ජමාතයේ ප්‍රතිසංස්කරණවාදී ක්‍රමවේදයයි. මොවුහු මුස්ලිම් ජනයාගේ ගෙයින් ගෙට ගොස් ඉස්ලාමීය නැමදුමේ වැදගත්කම කියා දෙමින් මුස්ලිම්වරුන් නැමදුම කරා කැඳවති. මොවුන්ගේ ප්‍රධාන කටයුත්තක් වනුයේ නිවසෙන් බැහැර වී දින 3, 40 හෝ මාස හතරක කාලයක් විවිධ මුස්ලිම් පල්ලිවල ලැගුම් ගෙන ආගමික කටයුතුවල නිරත වීම හා එම ප්‍රදේශයේ ජීවත් වන මුස්ලිම්වරුන් හමු වී නැමදුමට ආරධානා කිරීමයි. තවද බ්‍රහස්පතින්දා දිනවල රාත්‍රී කාලය යම් මුස්ලිම් පල්ලියක ගත කර නැමදුම්වල නිරත වීමද ඔවුන්ගේ සුවිශේෂී කටයුත්තකි.

කෙසේනමුත් මොවුහු සාම්ප්‍රදායික මුස්ලිම්වරුන්ගේ දේවධර්ම ගුරු කුලවලට හෝ නීතිවේද ගුරු කුලවලට විරුද්ධ නොවෙති. එබැවින් තබ්ලිග් ජමාතයේ දේවධර්ම ගුරු කුලය අශ්ආරී හෝ මාතූරුදී වන අතර නීතිවේද ගුරු කුල අතුරින් ශාඛී ගුරු කුලයට ඔවුන් ප්‍රධාන තැනක් දී ඇත.

මිය ගිය මුස්ලිම් සාන්තුවරුන් ඇදහීම යන ප්‍රධාන සාම්ප්‍රදායික ඇදහිලි ක්‍රම ඇතුළු අනෙකුත් බොහෝ සාම්ප්‍රදායික ඇදහිලි ක්‍රම න්‍යායාත්මකව ප්‍රතික්‍ෂේප කළ ද ඒවාට ප්‍රසිද්ධියේ විරුද්ධ නොවීම ශ්‍රී ලංකා තබ්ලිග් ජමාතයේ ලක්ෂණයකි. එබැවින් තබ්ලිග් ජමාතයේ ඇතැම් සාමාජිකයන් සතුව මිය ගිය මුස්ලිම් සාන්තුවරුන් ඇදහීම ඇතුළු අනෙකුත් සාම්ප්‍රදායික ඇදහිලි ක්‍රම තවමත් පවතියි. මේ හේතුව නිසා මිය ගිය මුස්ලිම් සාන්තුවරුන් ඇදහීම හා සාම්ප්‍රදායික ඇදහිලි ක්‍රම ප්‍රතික්‍ෂේප කරන අනෙකුත් ප්‍රතිසංස්කරණවාදී මුස්ලිම් සංවිධාන තබ්ලිග් ජමාතයේ ප්‍රතිසංස්කරණ ක්‍රමවේදය විවේචනය කරති. කෙසේනමුත් තබ්ලිග් ජමාතයේ සැබෑ මතවාදය තුළ මිය ගිය මුස්ලිම් සාන්තුවරුන් ඇදහීමට කිසිදු ඉඩක් නැත. මේ හේතුව නිසා තබ්ලිග් ජමාතයටද "වහාබිවරුන්" යයි සාම්ප්‍රදායික මුස්ලිම්වරු පවසති.

මුහම්මද් ඉබ්නු අබ්දුල් වහාබ් නැමති ශාස්ත්‍රඥයා දේශනා කළාක් මෙන් සොහොන් වන්දනාව හා මළවුන් ඇදහීම තබාලීමේ ජමාතය ප්‍රතික්‍ෂේප කළ ද එම ශාස්ත්‍රඥයා දේවධර්මය හා නීතිවේදය සඳහා ගත් ප්‍රවේශය තබාලීමේ ජමාතය පිළිගන්නේ නැත.

මුස්ලිම් කාන්තාවන් මුහුණ ආවරණය කිරීම පිළිබඳව මොවුන් දරන්නේ එය අනිවාර්ය වේ යන මතයයි. කෙසේනමුත් රටක පවතින ආරක්ෂක හේතූන් මත කාන්තාවන්ට මුහුණ නිරාවරණය කළ හැකි බව මොවුහු අවධාරණය කරති.

ශ්‍රී ලාංකීය තබාලීමේ ජමාතය දේශපාලනයට වැඩි සැලකිල්ලක් දක්වන්නේ නැති අතර අනෙකුත් දේශපාලන දෘෂ්ටිත් පිළිබඳව ද නිහඬ පිළිවෙතක් අනුගමනය කරයි.

තබාලීමේ ජමාතයේ මූලස්ථානය ලෙස ක්‍රියා කරන Markez Islamic Center (මර්කස් ඉස්ලාමීය මධ්‍යස්ථානය) ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී ජනරජයේ පාර්ලිමේන්තුවේ 1999 අංක 19 දරණ පනත මගින් සංස්ථාගත කර තිබේ.

ශ්‍රී ලංකා ජමානේ ඉස්ලාම් (SLJI)

ශ්‍රී ලංකාව තුළ ක්‍රියාත්මක වන තවත් ඉහළ පෙළේ ප්‍රතිසංස්කරණවාදී සංවිධානයක් වනුයේ ශ්‍රී ලංකා ජමානේ ඉස්ලාම් සංවිධානයයි. මුස්ලිම් සමාජයේ ප්‍රතිසංස්කරණය ඉස්ලාමීය අධිරාජ්‍ය ස්ථාපිත කිරීම සඳහා විය යුතු බව පවසමින් පකිස්තානයේ අබුල් ආලා මොදුදී නම් ශාස්ත්‍රඥයා විසින් ජමානේ ඉස්ලාම් සංවිධානය පාකිස්තානයේදී මුල් වරට ස්ථාපිත කරන ලදී. ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය ඇතුළු සියලු දේශපාලන දෘෂ්ටිකෝණ ප්‍රතික්ෂේප කළ මොලානා මොදුදී තුමා ඉස්ලාමීය දේශපාලන දෘෂ්ටිය සමාජ ප්‍රතිසංස්කරණය සඳහා වූ එකම විසඳුම බව දේශනා කළේය.

පකිස්තානු ජමානේ ඉස්ලාම් සංවිධානයේ මතවාදය අනුගමනය කරමින් ශ්‍රී ලංකා ජමානේ ඉස්ලාම් සංවිධානය ක්‍රි.ව 1954 දී පමණ ශ්‍රී ලංකාවේ ස්ථාපිත කරන ලදී. ඊජිප්තුවේ හසනුල් බන්නා විසින් ක්‍රි.ව 1928 දී ස්ථාපිත කරන ලද ඉන්වානුල් මුස්ලිමින් (මුස්ලිම් සහෝදරත්වය) නමැති සංවිධානයේ මතවාද හා ඉස්ලාමීය නොවන දේශපාලන ක්‍රම වලට විරුද්ධ විය යුතුය යන සෙයයිද කුතුබ් නම් ශාස්ත්‍රඥයාගේ අදහස් වලට ශ්‍රී ලංකා ජමානේ ඉස්ලාම් සංවිධානය ආරම්භ කාලයේදී ඇලුම් කළේය[6]. කෙසේනමුත් මොලානා මොදුදී, හසනුල් බන්නා, සෙයයිද් කුතුබ් යන අයගේ අදහස් ලාංකීය දේශපාලන ක්‍රමය වන ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදයට අනුකූල නොවන නිසා ඔවුන්ගේ දේශපාලන මතවාද න්‍යායාත්මකව පිළිගත්ත ද ප්‍රායෝගික තලයේදී ඒවා යටපත් කරමින් ඉස්ලාමයේ අනෙකුත් අංශ කෙරෙහි අවධානය යොමු කරමින් ශ්‍රී ලාංකාවේ ජමානේ ඉස්ලාම් සංවිධානය කටයුතු කරයි. එනම් ලාංකීය දේශපාලන ක්‍රමයට අනුගත වීමක් ශ්‍රී ලංකා ජමානේ ඉස්ලාම් සංවිධානය තුළ දැක ගත හැකිය[7]. මෙම සංවිධානය ද මුස්ලිම් ආගමික හා සංස්කෘතිය කටයුතු පිළිබඳ දෙපාර්තමේන්තුවේ ලියාපදිංචි සංවිධානයකි (MRCA/13/6/CO/04). මෙම සංවිධානයේ ප්‍රධාන කාර්යාලය කොළඹ පිහිටා ඇති අතර මොවුන්ට අනුබද්ධිත ආයතන රට පුරා ක්‍රියාත්මක වේ. මොවුන් සතුව සිංහල, දෙමළ හා ඉංග්‍රීසි යන භාෂා හසුරුවන විද්වතුන් පිරිසක් සිටින අතර සිංහල බසින් ඉස්ලාමීය පොත් පත් ප්‍රකාශයට පත් කිරීමට විශාල දායකත්වයක් ලබා දී ඇත.

මොවුන් දේවධර්ම ගුරු කුල අතුරින් මූලික වශයෙන් අශ්ඨ දේවධර්ම ගුරු කුලය පිළිගන්නා අතර නීතිවේදය යන විෂයේදී එක් ගුරු කුලයකට සීමා වී නැත. මුස්ලිම් ජනයා අතර සමඟීය ඇති කිරීම මොවුන්ගේ ප්‍රධාන තේමාව වී ඇත. එබැවින් මුස්ලිම් සමාජයේ පවතින මතභේදාත්මක කරුණු සාකච්ඡා කිරීමෙන් මොවුහු බොහෝ විට වැළකී සිටිති.

මොවුන්ද මිය ගිය සාන්තුවරුන් ඇදහීම මෙන්ම අනෙකුත් සාම්ප්‍රදායික ඇදහිලි ක්‍රම ප්‍රතික්ෂේප කරන බැවින් මොවුන්ට ද වහාබිවරුන් යයි සාම්ප්‍රදායික මුස්ලිම්වරු පවසති. කෙසේනමුත් දේවධර්මය යන විෂයේදී ජමානේ ඉස්ලාම් සංවිධානයේ සාමාජිකයන් බහුතරයක් මුහම්මද් ඉබ්නු අබ්දුල් වහාබ් තුමා දේශනා කළ දේවධර්මය පිළිගන්නේ නැත.

මුස්ලිම්වරුන්ගේ අධ්‍යාපන මට්ටම ප්‍රවර්ධනය කිරීම සඳහා ජමාතේ ඉස්ලාම් සංවිධානය දැඩි ප්‍රයත්නයක් දරා ඇති අතර උගත් මුස්ලිම්වරුන් පිරිසක් බිහි කිරීමට මෙම සංවිධානය හේතු වී ඇත. කාන්තාවන්ගේ අධ්‍යාපනය පිළිබඳව වැඩි සැලකිල්ලක් දක්වන මොවුහු ඔවුන්ගේ අධ්‍යාපනික ප්‍රවර්ධනය සඳහා කටයුතු කරති. කාන්තාවන්ගේ මුහුණ ආවරණය පිළිබඳ විෂයේදී එය අනිවාර්ය නොවන බව ඔවුන්ගේ අදහස් තුළින් පෙනෙන්නට තිබේ.

අනෙකුත් මුස්ලිම් සංවිධාන වලට සාපේක්ෂව දේශපාලනය යන විෂයට වැඩි ඇල්මක් ජමාතේ ඉස්ලාම් සංවිධානයට ඇත. ඒ බව මොවුන්ගේ පොත් පත්, සඟරා වල ඉදිරිපත් වන අදහස්වලින් පැහැදිලි වේ.

අල් හසනාත් යනු ජමාතේ ඉස්ලාම් සංවිධානය මඟින් දෙමළ බසින් ප්‍රකාශයට පත් කරන ප්‍රධාන සඟරාවකි. මෙය ලංකා තැපැල් දෙපාර්තමේන්තුවේ GPOQD/132/News/2019 යන අංකයෙන්ද ලංකා ප්‍රකාශන දෙපාර්තමේන්තුවේ ISSN 1391-460X යන අංකයෙන්ද ලියාපදිංචි කර මුද්‍රණය කරනු ලබන සඟරාවකි. මෙම සඟරාවට අමතරව 1984 වසරේ සිට ප්‍රබෝධය නම් සිංහල බසින් සඟරාවක් (www.prabodaya.lk) ඔවුන් ප්‍රකාශයට පත් කළ අතර මෙය ඉස්ලාමය සිංහල භාෂාවෙන් පැහැදිලි කරන ඉතා වැදගත් සඟරාවකි. මෙම සඟරා දෙකට අමතරව එංගල් දේසම් (අපේ දේශය) හා අහරම් යන දෙමළ සඟරා දෙකක් ද ට්‍රෙන්ඩ් නම් ඉංග්‍රීසි සඟරාවක් ද ඔවුහු ප්‍රකාශයට පත්කරති.

ජමාතේ ඉස්ලාම් සංවිධානය ආගමික ව්‍යාපාරයට අමතරව විශාල වශයෙන් සමාජ සුභසාධන සේවාවල ද යෙදී සිටින සංවිධානයකි.

සමස්ත ලංකා තව්හිද් ජමාතය (ACTJ)

මෙම සංවිධානය ස්ථාපිත කරන ලද්දේ ක්‍රි.ව 1970 දී නිසාර් කුවති නැමැත්තා විසිනි. ඒ වන තෙක් තව්හිද් මතවාදය දේශනා කිරීම සඳහා දායක වූයේ JASM සංවිධානයයි. නමුත් JASM හි ක්‍රියාකාරීත්වය කොළඹ ප්‍රදේශයේ ප්‍රවලිතව නොතිබුණු බැවින් පළමුව කොළඹ පෙදෙසේ ACTJ සංවිධානය ස්ථාපිත කරන ලදී. මෙම සංවිධානය මුස්ලිම් ආගමික හා සංස්කෘතිය කටයුතු පිළිබඳ දෙපාර්තමේන්තුවේ ලියාපදිංචි සංවිධානයකි (MRCA/13/6/CO/33). මෙම සංවිධානයේ ප්‍රධාන කාර්යාලය අංක 23, පාසල් පාර, දෙමටගොඩ, කොළඹ-09 යන ස්ථානයේ පිහිටා ඇති අතර මෙම සංවිධානය රට පුරා විවිධ ස්ථාන වල ශාඛා පිහිටුවා ගෙන කටයුතු කරයි.

ACTJ සංවිධානය හා එවකට ක්‍රියාත්මක වෙමින් තිබුණු JASM සංවිධානය යන දෙකම ආගමික මතවාදයෙන් හිත මිත්‍රකම් පැවැත්වූ සංවිධාන දෙකකි. කෙසේනමුත් JASM සංවිධානයට වඩා ACTJ සංවිධානය ඉතා ක්‍රියාකාරී සංවිධානයක් ලෙස කටයුතු කරයි.

ACTJ සංවිධානය මුල් කාලයේදී වෘත්තීයව නැමති සඟරාවක් දෙමළ බසින් ප්‍රකාශයට පත් කර ඇත. සත්තිය කුරල් (සත්‍ය හඬ) යනු ACTJ විසින් වර්තමානයේදී දෙමළ බසින් ප්‍රකාශයට පත් කරන ලද මාසික සඟරාවයි. මෙම සඟරාව 2001 වන වර්ෂයේ සිට ප්‍රකාශයට පත් වන අතර ලංකා තැපැල් දෙපාර්තමේන්තුවේ QD/147/News/2018 යන අංකයෙන් ලියාපදිංචි වී ඇත.

ACTJ සංවිධානය ආගමික ව්‍යාපාරයට අමතරව විශාල වශයෙන් සමාජ සුභසාධන සේවාවලදී යෙදී සිටින සංවිධානයකි. මෙම සංවිධානයේ සංවිධාන කටයුතු පිළිබඳ තොරතුරු ඔවුන්ගේ නිල වෙබ් අඩවිය (www.actj.lk) තුළින් දැන ගත හැකිය.

ශ්‍රී ලංකා තව්හිද් ජමාතය (SLTJ)

මෙම සංවිධානය 2005 වසරේදී පිහිටුවන ලදී. මේ සඳහා හේතු වූයේ ඉන්දියාවේ TNTJ නමැති සංවිධානය ස්ථාපිත කළ පි. සේස්නුල් ආබ්දින් නම් විද්වතාගේ මතවාදයයි. එම මතවාද හා TNTJ සංවිධානයේ පරිපාලන ක්‍රමවේදවලට ඇදුම් කළ තව්හිද් මත දැරූ ලාංකිකයෝ SLTJ නම් සංවිධානය ලංකාවේ ස්ථාපිත කළහ. මුල් කාලයේදී SLTJ හා TNTJ සංවිධාන දෙක අතර තිබුණේ මතවාදී හිත මිත්‍රකමක් පමණි. පසුව 2010 වසරේදී SLTJ සංවිධානය TNTJ සංවිධානයේ ශ්‍රී ලංකා ශාඛාව බවට පත් විය. SLTJ සංවිධානය මුස්ලිම් ආගමික හා සංස්කෘතිය කටයුතු පිළිබඳ දෙපාර්තමේන්තුවේ ලියාපදිංචි සංවිධානයකි (MRCA/13/6/CO/92). මෙම සංවිධානයේ ප්‍රධාන කාර්යාලය අංක 241A, සද්ධර්ම මාවත, මාලිගාවත්ත, කොළඹ 10 යන ස්ථානයේ පිහිටා ඇති අතර මොවුන්ගේ ශාඛා ලංකාව පුරාම විසිරී ගොස් ඇත.

SLTJ සංවිධානය ලංකාවේ අනෙකුත් තව්හිද් සංවිධානවලින් වෙන් වීමට ප්‍රධාන හේතුව වූයේ ඔවුන්ගේ මව් සංවිධානය වන TNTJ සංවිධානයේ නිර්මාතෘ වූ පි. සේස්නුල් ආබ්දින් විද්වතා ප්‍රසිද්ධියට පත් කළ විප්ලවකාරී මතවාදයයි. එනම් කෙනෙකු හුනියම සත්‍යයක් බවත් ඉන් මිනිසාට බලපෑමක් කළ හැකි බවත් පිළිගන්නේ නම් ඔහු මුස්ලිම් නොවන බවත් එම පුද්ගලයාගේ න්‍යායකත්වය යටතේ මුස්ලිම්වරුන්ට නැමදුම් කළ නොහැකි බවත් පි. සේස්නුල් ආබ්දින් නැමැත්තා දේශනා කිරීමට පටන් ගත්තේය. තවද හදීස් (මුහම්මද් ﷺ තුමාගේ ඉගැන්වීම්) හි නිවැරදි හදීස් කුමක්ද යන්න විශ්ලේෂණය කිරීමේදී එහි අදහස අල් කුර්ආනයට පටහැනි නොවිය යුතු බවද ඔහු දේශනා කළේය. ඉජ්මා ලෙස හැඳින්වෙන ප්‍රධාන ප්‍රවාහයේ ඒකමතික තීරණ ඇතැම් විට මොහු ප්‍රතික්ෂේප කළේය. මෙම මතවාදය SLTJ සංවිධානය පිළිගන්න ද ප්‍රධාන ප්‍රවාහයේ තව්හිද් සංවිධාන කිසිවක් මෙම මතවාදය අනුමත කරන්නේ නැත.

SLTJ සංවිධානය එතෙක් පැවති තව්හිද් සංවිධානවල තිබූ සලඟි මතවාදයේ දේවධර්මය පිළිගන්න ද සලඟි මතවාදයට අනුව ධර්මය අවබෝධ කර ගන්නා ක්‍රමවේදයට දැඩි ලෙස විරුද්ධ ය. එනම් ඉස්ලාම් ධර්මය මුහම්මද් ﷺ තුමාගෙන් පසු පැමිණි පරම්පරා තුනෙහි සිටි විද්වතුන්ගේ ධර්ම අවබෝධයට අනුව තේරුම් ගත යුතුය යන සලඟි මතවාදය දුර්මාර්ගයක් යයි මොවුහු පවසති. මොවුහු සෞදී අරාබියානු විද්වතුන්ට ප්‍රමුඛත්වයක් නොදෙති. අරාබි දේශපාලන ක්‍රමයට දැඩි ලෙස විරුද්ධ වෙති. විදේශ ආයතනවලින් ආධාර ලබා ගැනීම ප්‍රතිපත්තියක් ලෙස ප්‍රතික්ෂේප කරති.

මොවුහු අනෙකුත් තව්හිද් පල්ලිවලට ගොස් එහි සිටින විද්වතුන්ගේ න්‍යායකත්වය යටතේ සාමූහික නැමදුම්වලට සම්බන්ධ වන්නේ නැත. මෙහිසා වෙනම පල්ලි සෑදීමට SLTJ සංවිධාන සාමාජිකයෝ කටයුතු කර ඇති අතර එලෙස පල්ලි නොමැති අවස්ථාවලදී නිවෙස්වල, කුඩා කාමරවල තම නැමදුම් කර ගෙන යති.

ලංකාවේ දැනට පවතින මුස්ලිම් නීතිය තුළින් මුස්ලිම් කාන්තාවන්ට ඇතැම් අසාධාරණකම් සිදු වන බවත් එබැවින් එම මුස්ලිම් නීතිය ට අදාළ පනත් සංශෝධනය විය යුතු බවත් මොවුහු අවධාරණය කරති. කාන්තාවන් මුහුණ වැසීම තහනම් කටයුත්තක් බව මොවුහු පවසති.

ලංකාව තුළ ක්‍රියාත්මක වන ජරියා බැංකු ක්‍රමය ඉස්ලාමීය මූල්‍ය ක්‍රමයට පටහැනි බව පවසන මොවුහු එම ක්‍රමයට දැඩි ලෙස විරුද්ධ වෙති.

ලංකාවේ ක්‍රියාත්මක වන ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය න්‍යායාත්මකව පවා SLTJ සංවිධානය ප්‍රතික්ෂේප නොකරන අතර මුස්ලිම් ජනයා ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදයට අනුව කටයුතු කළ යුතු බව මොවුහු පවසති. කෙසේනමුත් දේශපාලනයට සෘජුව සම්බන්ධ වීම මොවුහු ප්‍රතික්ෂේප කරති.

මොවුහු දෙමළ බසින් “අලෙපු” (කැඳවීම) නම් මාසික සඟරාව ප්‍රකාශයට පත් කරති. මෙම සඟරාව 2005 වසරේදී ආරම්භ කර ඇති අතර මෙය ලංකා නැපැල් දෙපාර්තමේන්තුවේ QS/74/News/2014 යන අංකයෙන්ද ලංකා ප්‍රකාශන දෙපාර්තමේන්තුවේ ISSN 1391-7501 යන අංකයෙන්ද ලියාපදිංචි කරනු ලැබ මුද්‍රණය කරනු ලබන සඟරාවකි. “අලෙපු” සඟරාවට අමතරව සිංහල බසින් “සත්යෝදය” නම් සඟරාවක් ද අවස්ථා කිහිපයකදී ප්‍රකාශයට පත් කර ඇත.

මොවුහු සිංහල බසින් ඉස්ලාම් ධර්මය පිළිබඳව නොයෙකුත් දේශන පවත්වන අතර සිංහල බසින් ඉස්ලාමීය ඉගැන්වීම් පිළිබඳව සමාජය දැනුවත් කිරීම සඳහා www.sathyodaya.org යන වෙබ් අඩවිය පවත්වාගෙන යති.

SLTJ සංවිධානය ආගමික ව්‍යාපාරයට අමතරව විශාල වශයෙන් සමාජ සුභසාධන සේවාවල යෙදී සිටින සංවිධානයකි. ලේ දන් දීමේ කඳවුරු පැවැත්වීම තුළින් වැඩිම රුධිර පරිත්‍යාගයක් කළ සංවිධානය ලෙස වසර කිහිපයකදීම සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශයෙන් රාජ්‍ය සම්මාන දිනා ගැනීමට මොවුන් සමත් වී ඇත. මොවුන්ගේ සංවිධානයේ සංවිධාන කටයුතු පිළිබඳ තොරතුරු ඔවුන්ගේ නිල වෙබ් අඩවිය (www.sltj.lk) තුළින් දැන ගත හැකිය.

ජමාතුස් සලාමා

ජමාතුස් සලාමා යනු ජමාතේ ඉස්ලාම් සංවිධානයෙන් බිඳුණු සංවිධානයක් ලෙස පැවසිය හැකිය. මූලික වශයෙන් ජමාතේ ඉස්ලාම් සංවිධානයේ පරිපාලනමය ක්‍රමවේදය පිළිබඳව ඇති වූ මතභේද නිසා මෙම වෙන් වීම සිදු වී ඇත. මෙම සංවිධානයේ ප්‍රාරම්භය 1980 වසරේදී පමණ සිදු වී ඇත. ජමාතුස් සලාමා සංවිධානය ආගමික ප්‍රචර්ධන කටයුතු හා සමාජ සුභසාධන සේවාවල යෙදී සිටින ක්‍රියාකාරී සංවිධානයකි. මොවුහු සිංහල බසින් ඉස්ලාම් ධර්මය පිළිබඳව ජනයා දැනුවත් කිරීමට වැඩි උනන්දුවක් දක්වති. මෙම සංවිධානය ද මුස්ලිම් ආගමික හා සංස්කෘතික කටයුතු පිළිබඳ දෙපාර්තමේන්තුවේ ලියාපදිංචි වී ඇත (MRCA/13/6/CO/89). මෙම සංවිධානයේ ප්‍රධාන කාර්යාලය අංක 1A, හිල් කාසල් පෙදෙස, බණ්ඩාරනායක මාවත කොළඹ 12 යන ස්ථානයේ පිහිටා ඇත.

මෙම සංවිධානය 1995 වසරේදී “මිල්පාර්වෙයි” (නැවත බැලීම) නම් මාසික සඟරාව දෙමළ බසින් ආරම්භ කර ඇති අතර සමාජ වෙනසක් උදෙසා ප්‍රගතිශීලී මුස්ලිම් සමාජයක් බිහි කිරීම හා දේශපාලනය පිළිබඳ අවබෝධයක් මුස්ලිම් ජනයාට ලබා දීම මෙම සඟරාවේ අරමුණ වේ. කෙසේනමුත් 2015 වසරේදී මෙම සඟරාවේ ප්‍රකාශන අයිතිය වෙනත් ආයතනයකට පැවරී ඇත.

ජමාතුස් සලාමා සංවිධානයේ සංවිධාන කටයුතු පිළිබඳ තොරතුරු ඔවුන්ගේ නිල වෙබ් අඩවිය (www.salamah.lk) තුළින් දැන ගත හැකිය.

ජාතික තව්හීද් ජමාතය (NTJ)

මෙම සංවිධානය ස්ථාපිත කරන ලද්දේ සත්රාන් හාෂිම් නමැති මුස්ලිම් දේශකයා විසිනි. පළමුව දාරුල් අතර් නම් සංවිධානයක සාමාජිකයෙකු ලෙස සිටි මොහු සුළු මතභේදයක් නිසා එම සංවිධානයෙන් ඉවත් වී ජාතික තව්හීද් ජමාතය නම් සංවිධානය පිහිටුවා ගත්තේය. මෙම සංවිධානය ප්‍රධාන ප්‍රවාහයේ තව්හීද් සංවිධාන අනුගමනය කරන දේවධර්මය හා නීතිවේදය අනුගමනය කළේය. පසුකාලීනව NTJ සංවිධානය ඉන්දියාවේ ක්‍රියාත්මක වන TNTJ සංවිධානය දේශනා කළ අයුරින්ම හුනියම් ශාස්ත්‍රය අසත්‍ය බවත් කෙනෙකු හුනියම් සත්‍යයක් බව හා ඉන් මිනිසාට බලපෑමක් කළ හැකි බව පිළිගන්නේ නම් ඔහු මුස්ලිම් නොවන බවත් ඔහුගේ නායකත්වය යටතේ මුස්ලිම්වරුන්ට නැමදුම් කළ නොහැකි බවත් දේශනා කිරීමට පටන් ගත්තේය. තවද හදීස් (මුහම්මද් ෆුෂූ කුමාගේ ඉගැන්වීම්) හි නිවැරදි හදීස් කුමක්ද යන්න විශ්ලේෂණය කිරීමේදී එහි අදහස අල් කුර්ආනයට පටහැනි නොවිය යුතු බවද දේශනා කළේය. පසුව TNTJ සංවිධානයේ මතවාදය වැරදි බව ප්‍රසිද්ධියට පත් කර ප්‍රධාන ප්‍රවාහයේ තව්හීද් මතවාද කරා පෙරළා පැමිණියේ ය.

NTJ සංවිධානයේ ආගමික ව්‍යාපාරයේ මූලික කටයුත්තක් වූයේ කාත්තන්කුඩ් ප්‍රදේශයේ ක්‍රියාත්මක වූ අබ්දුර් රවුෆ් කණ්ඩායමේ මතවාදය බිඳ දැමීම ය. මෙම මතවාදී අරගලය ක්‍රමයෙන් ප්‍රචණ්ඩත්වය කරා පරිවර්තනය විය. මෙහිසා 2017 වසරේදී NTJ සාමාජිකයන් හා අබ්දුර් රවුෆ් කණ්ඩායමේ සමාජිකයන් අතර විශාල ගැටුමක් ඇති විය[8]. මේ ගැටුමට හේතුවෙන් සත්රාන් නැමැත්තා පළා ගොස් කැලයක සැඟවී තම දේශනා රහසිගතව කිරීමට පටන් ගත්තේය. පසුව සත්රාන් ක්‍රමයෙන් ISIS ත්‍රස්ත සංවිධානයේ මතවාදයට ආකර්ෂණය වී එම මතවාදය දේශනා කිරීමට පටන් ගත්තේය. එබැවින් ඔහුව NTJ සංවිධානයෙන් නෙරපා දමන ලදී. අවසානයේදී ISIS ත්‍රස්ත සංවිධානයට සම්බන්ධ ජමාතේ මිල්ලතු ඉබ්‍රාහිම් (JMI) සංවිධානය සමඟ සම්බන්ධ වී විලායත් අස් සිලානි (WAS) නම් ISIS හි ලාංකීය නියෝජනය බිහි කර ගෙන 2019 අප්‍රේල් 21 වන දින බෝම්බ ප්‍රහාරයන් දියත් කළේය. මේ හේතුව නිසා NTJ, JMI හා WAS යන සංවිධාන තුනම ලංකාවේ තහනම් කරන ලදී[9].

සත්රාන් කණ්ඩායමේ ත්‍රස්ත ක්‍රියාවලට හේතුව “වහාබ්වාදය” වන බව ඇතැම්හු සිතති. කෙසේනමුත් සත්රාන් කණ්ඩායම අබ්දුල් වහාබ් කුමා දේශනා කළ දේවධර්මය හා නීතිවේදය අනුගමන කළ ද දේශපාලනමය වශයෙන් වෙනස්ම මතයක් දරයි. මුස්ලිම් නොවන රාජ්‍යයන්ට එරෙහිව කටයුතු කළ යුතු බව මොවුහු පවසති. ISIS නායකයාට අවනත නොවන්නන් මුස්ලිම් නොවන්නන් බවද මොවුහු පවසති. එබැවින් මොවුන් හැඳින්වීමට තක්කිරි (අන් අය අවිශ්වාසකරුවන් කරන්නා වූ) ජමාත් යන නම භාවිත වේ.

NTJ සංවිධානය ආගමික ව්‍යාපාරයට අමතරව සමාජ සේවාවලද යෙදී සිටි සංවිධානයකි. මෙම සංවිධානයේ සංවිධාන කටයුතු පිළිබඳ තොරතුරු ඔවුන්ගේ නිල වෙබ් අඩවිය (www.ntjweb.com) තුළින් දැන ගත හැකිය.

එක්සත් තව්හීද් ජමානය (UTJ)

මෙම සංවිධානය 2016 ඔක්තෝබර් මස 15 වන දින අබ්දුල් වදුද් ජිෆරි නම් මෞලවිචරයාගේ නායකත්ව යටතේ පිහිටුවන ලදී. මෙම සංවිධානය පිහිටුවන ලද්දේ ලංකාව තුළ බෙදී පවතින සියලු තව්හීද් ජමාන් සංවිධාන එක් ධජයක් යටතට ගෙන තව්හීද් ජමාන් සංවිධාන සඳහා එක් නියෝජනයක් ගෙන ඒම සඳහා ය. නමුත් මොවුන්ගේ වෑයම 100% සාර්ථක වී නොමැත. මෙම සංවිධානය ස්ථාපිත කරන මොහොතේ ක්‍රියාකරමින් සිටි ඉහළ පෙළේ තව්හීද් සංවිධාන මෙම සංවිධානය යටතේ ක්‍රියාත්මක වීමට මැලි විය. නමුත් රට පුරා විසිර ගොස් තිබුණ තව්හීද් මතවාදය දරන ප්‍රාදේශීය මට්ටමින් ක්‍රියා කළ සංවිධාන සියල්ලක්ම පාහේ එක්සේසත් කිරීමට මෙම සංවිධානයට හැකි වී ඇත. UTJ සංවිධානය ස්ථාපිත කිරීමේදී පැවති SLTJ සංවිධානය හා පසුව ස්ථාපිත කරන ලද CTJ සංවිධානය යන සංවිධාන දෙක UTJ සංවිධානයේ සාමාජිකත්වය දරන්නේ නැත. මෙයට හේතුව SLTJ, CTJ යන සංවිධාන දෙක හා අනෙකුත් තව්හීද් ජමාන් සංවිධාන අතර පවතින කිසිදු අයුරකින් එකඟත්වයකට එළඹිය නොහැකි ආගමික මතවාදය යි.

UTJ සංවිධානය ආගමික ව්‍යාපාරයට අමතරව විශාල වශයෙන් සමාජ සුභසාධන සේවාවලද යෙදී සිටින සංවිධානයකි. මෙම සංවිධානයේ සංවිධාන කටයුතු පිළිබඳ තොරතුරු ඔවුන්ගේ නිල වෙබ් අඩවිය (www.unitedtj.com) තුළින් දැන ගත හැකිය.

සිලෝන් තව්හීද් ජමානය (CTJ)

ඉන්දියාවේ TNTJ නැමති සංවිධානය ස්ථාපිත කළ පී. සෙස්නුල් ආබ්දීන් නැමති විද්වතා පිළිබඳව 2019 වසරේදී TNTJ සංවිධානයේ පරිපාලන කමිටුව සිදු කළ විනය පරීක්ෂණයක ප්‍රතිඵලයක් ලෙස එම විද්වතාව එම සංවිධානයෙන් නෙරපා හරින ලදී. මෙම තීරණයට විරුද්ධ වූ TNTJ සංවිධානයේ ශාඛාවක් ලෙස කටයුතු කළ ලංකාවේ ක්‍රියාත්මක වූ SLTJ සංවිධානයේ සාමාජිකත්වය දැරූ මූලික දේශකයෝ කිහිපදෙනෙක් SLTJ සංවිධානයෙන් ඉවත් වී CTJ සංවිධානය පිහිටුවා ගත්හ. පසුව ලංකාවේ ව්‍යාප්තව තිබූ SLTJ සංවිධානයේ ශාඛා අතුරින් ඇතැම් ශාඛා CTJ සංවිධානයට ඒකාබද්ධ විය. SLTJ සංවිධානය හා CTJ සංවිධානය අතර ඇත්තේ පරිපාලනමය මතභේදයක් පමණක් වන අතර මෙම සංවිධාන දෙකෙහිම ආගමික මතවාදය එක හා සමාන ය. TNTJ සංවිධානයෙන් නෙරපා හරිනු ලැබූ පී. සෙස්නුල් ආබ්දීන් නම් විද්වතා NTF (නැගනල් තව්හීද් ෆෙඩරේෂන්) නම් නව සංවිධානයක් ඉන්දියාවේ ස්ථාපිත කළ අතර ලංකාවේ ස්ථාපිත කරන ලද CTJ සංවිධානය මෙම NTF සංවිධානය සමඟ මතවාදීව හිත මිත්‍රකම් පවත්වයි.

CTJ සංවිධානය සිංහල බසින් ඉස්ලාම් ධර්මය පිළිබඳව විවිධ දේශන පවත්වයි. තවද සිංහල බසින් ඉස්ලාමීය ඉගැන්වීම් පිළිබඳව සමාජය දැනුවත් කිරීම සඳහා www.praadeepaya.com යන වෙබ් අඩවිය පවත්වාගෙන යයි.

CTJ සංවිධානය ආගමික ව්‍යාපාරයට අමතරව විශාල වශයෙන් සමාජ සුභසාධන සේවාවලද යෙදී සිටින සංවිධානයකි. මෙම සංවිධානයේ සංවිධාන කටයුතු පිළිබඳ තොරතුරු ඔවුන්ගේ නිල වෙබ් අඩවිය (www.ceylontj.com) තුළින් දැන ගත හැකිය.

සමස්ත ලංකා සලඟි කවුන්සිලය (ACSC)

මෙම සංවිධානය ස්ථාපිත කරන ලද්දේ මුහම්මද් නුබා යහ්‍යා සිල්මි නම් ශාස්ත්‍රඥයා විසිනි. මෙම සංවිධානය සමාගම් පනත යටතේ ලියාපදිංචි වී ඇත (GA2070). නිවැරදි දේවධර්මය හා ඉස්ලාමීය නීතිවේදය වෙත මුස්ලිම් ජනයන්ට ආරාධනා කිරීම මෙම සංවිධානයේ ප්‍රධාන කාර්යභාරයයි. මොවුහු ලංකාව තුළ මූලික වශයෙන් ඉංග්‍රීසි බසින් ක්‍රියාත්මක වන අතර දෙමළ බසින්ද යම්තාක් දුරට ක්‍රියාත්මක වෙති.

මොවුන්ගේ මතවාදය හා JASM මතවාදය අතර සමානකම් තිබෙන බව මතුපිටින් දක්නට ලැබුණද ගැඹුරින් බැලීමේදී සුවිශේෂී වෙනස්කම් කිහිපයක් දැක ගත හැකිය. ACSC මතධාරීහු ධර්මය අවබෝධ කර ගැනීම සඳහා මුහම්මද් ﷺ තුමාගෙන් පසු පැමිණි පරම්පරා තුනේ සිටි විද්වතුන්ගේ ඉගැන්වීම් දැඩි ලෙස උපයෝගී කර ගනිති. තවද ධර්මය දේශනා කිරීමට නම් අනිවාර්යයෙන්ම සුදුසු ඉස්ලාමීය විද්වතෙකුගෙන් ධර්මය නිසි ලෙස හදාරා ධර්මය දේශනා කිරීම සඳහා එම විද්වතාගෙන් අනුමැතියද (ඉජාසා) ලබා තිබිය යුතු බව මොවුහු පවසති. මේ අනුව මෙම “ඉජාසා” සම්ප්‍රදාය මුහම්මද් ﷺ තුමා තෙක් වැල නොකැඩී යා යුතු බව මොවුහු අවධාරණය කරති. එබැවින් මෙලෙස තෝරාගත් විද්වතුන් පිරිසක් පමණක් මොවුහු අනුමත කරන අතර අන් අයගෙන් දැනුම ලබා ගැනීම සුදුසු නොවන බව පවසති. මේ අනුව මොවුහු JASM සංවිධානයේ විද්වතුන්ට හෝ අනෙකුත් මුස්ලිම් සංවිධානවල විද්වතුන්ට පිළිගැනීමක් ලබා දෙන්නේ නැත.

කාන්තාවන් මුහුණ ආවරණය කිරීම අනිවාර්ය වන බව මොවුහු පවසති. දේශපාලනයට මොවුහු නැඹුරු නොවෙති. මොවුන් හැදින්වීමටද “වහාබිවරුන්” යන නම සාම්ප්‍රදායික/සූෆි මුස්ලිම්වරු භාවිත කරති. යම් සුළු මතභේද නිසා මොවුන්ගෙන් වෙන් වී ගිය පිරිස්ද සිටිති.

මෙම සංවිධානයේ සංවිධාන කටයුතු පිළිබඳ තොරතුරු ඔවුන්ගේ නිල වෙබ් අඩවිය (www.darsalaf.net) තුළින් දැන ගත හැකිය.

ජමාතුල් මුස්ලිමීන්

JASM සංවිධානය හා අනුබද්ධ අස් සලෆියා අරාබි විද්‍යාලයේ ගුරුවරයෙක් ලෙස කටයුතු කළ උමර් අලි නැමැත්තා ඉස්ලාම් ධර්මය තුළ පවතින බය්සත් නම් ඉගැන්වීම (නායකයාට ප්‍රතිඥා දීම) පදනම් කරගනිමින් ඔහු සියලුම මුස්ලිම්වරුන්ගේ නායකයා බවත් එබැවින් සියලු මුස්ලිම්වරුන් ඔහුට බය්සත් කළ යුතු බවත් එසේ නොකරන්නා මුස්ලිම් නොවන්නෙකු බවත් පැවසුවේය. ක්‍රි.ව 1970 දී පමණ පකිස්තානයට ගිය මොහු 1976 දී ජමාතුල් මුස්ලිමීන් සංවිධානය ස්ථාපිත කළේය. මෙම සංවිධානය ද මුස්ලිම් ආගමික හා සංස්කෘතික දෙපාර්තමේන්තුවේ ලියාපදිංචි වී ඇත (MRCA/13/6/TM/16). මොවුන්ගේ ප්‍රධාන කාර්යාලය අංශය-3, පුල්මුඩයි නම් ස්ථානයේ පිහිටා ඇත.

සැබෑ මුස්ලිම්වරයෙකු වීමට නම් මුස්ලිම් නායකයාට යටත්ව කටයුතු කරන බවට ප්‍රතිඥා දිය යුතු බවත් එම නායකයා මෙම සංවිධානයේ නායකයා බවත් දේශනා කිරීම මෙම සංවිධානයේ ප්‍රධාන තේමාවයි. ජමාතුල් මුස්ලිමීන් සංවිධානයේ මතවාදය හා ISIS සංවිධානයේ මතවාදය අතර සමානකමක් මතුපිටින් බලන විට පෙනෙනමුත් මෙම සංවිධාන දෙක අතර කැපී පෙනෙන වෙනසක් ඇත. එනම් ජමාතුල් මුස්ලිමීන් සංවිධානයේ මතවාදයට අනුව එහි නායකයා හුදෙක් ආධ්‍යාත්මික නායකයෙකු ලෙස පමණක් කටයුතු කරයි. නමුත් ISIS සංවිධානයේ නායකයා අධිරාජ්‍යවාදියෙකු ලෙස කටයුතු කරයි.

කාන්තාවන් මුහුණ ආවරණය කළ යුතු බව මොවුහු අවධාරණය කරති. අවනත විය යුත්තේ දෙවිඳුන්ට පමණක් බව මොවුහු මුල් කාලයේදී දේශනා කළහ. මේ නිසා ලාංකීය රජය විසින් පනවන නීතීන්ට ද යටත් නොවිය යුතු බව මොවුහු පැවසූහ. එනිසා හැඳුනුම්පත්, වාහන ලියාපදිංචි සහතික යනාදිය ලබා ගැනීමද ප්‍රතික්ෂේප කළහ. පසුව මෙම මතයේ තිබුණු ප්‍රායෝගික ගැටලු නිසා මොවුන් මෙම මතයෙන් ප්‍රායෝගික තලයෙන් බැහැර වී ඇත.

මුල් කාලයේදී විශාල පිරිසක් මෙම සංවිධානයට සම්බන්ධ වූ අතර 1993 වසරේදී, ඉන්දියාවේ ක්‍රියාත්මක වූ TNTJ සංවිධානය හා මෙම සංවිධානය අතර සිදු වූ ප්‍රසිද්ධ විවාදයෙන් පසු ජමාතුල් මුස්ලිමීන් සංවිධානය ක්‍රමයෙන් පරිහානියට ලක් විය. අවසානයේදී ජමාතුල් මුස්ලිමීන් සංවිධානය ද දෙකට කැඩී ගොස් ඇති අතර, දැන් ඔවුන්ගේ ක්‍රියාකාරීත්වයන් අඩාල වී ඇත. වර්තමානයේදී මෙම මතදාරීන් උමර් අලි නැමැත්තාගේ පදිංචි ස්ථානය වන ඒතාලය නම් ගමට මූලික වශයෙන් සීමා වී ඇති අතර රටේ විවිධ ගම්වල සැලකිය නොහැකි තරම් ඉතා කුඩා පිරිසක් ජීවත් වෙති.

මෙම සංවිධානය ඔවුන්ගේ මතවාද සමාජගත කිරීම සඳහා තෙලිචූ (නිරවුල්) යන දෙමළ සඟරාව ක්‍රි.ව 2008 වන තෙක් එළි දක්වා ඇත.

මොවුන්ගේ සංවිධානයේ සංවිධාන කටයුතු පිළිබඳ තොරතුරු ඔවුන්ගේ නිල වෙබ් අඩවිය (www.jamaathumuslimeen.com) තුළින් දැන ගත හැකිය.

සමස්ථ ලංකා තරිකතුල් මුර්ලිහීන්

සමස්ථ ලංකා තරිකතුල් මුර්ලිහීන් යනු සූරි මුස්ලිම් කණ්ඩායමකි. මෙම කණ්ඩායම පටන් ගෙන ඇත්තේ M.S.M අබ්දුල්ලාන් නමැති ආධ්‍යාත්මික නායකයෙකු විසිනි. මරදමුන නම් පෙදෙසේ ජීවත් වූ මොහු පයිල්වෘත් (මල්ලව පොර ගුරුයා) යන නමින් ප්‍රචලිතය. සමස්ථ ලංකා තරිකතුල් මුර්ලිහීන් සංවිධානය සංස්කෘතික සමිතියක් ලෙස 1989 ජනවාරි පළමු දින මඩකලපුව ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලයේ ලියාපදිංචි කර ඇත. මොවුන්ගේ ප්‍රධාන කාර්යාලය පිහිටා ඇත්තේ කාත්තන්කුඩි ප්‍රදේශයේ ය.

මොවුන්ගේ ප්‍රධානතම ඉගැන්වීම වනුයේ “දෙවිඳුන්ගේ සර්වච්ඡාප්තිය” යන සංකල්පයයි. එනම් දෙවිඳුන් පමණක් පවතින බවත් එනිසා අල්ලාන් හැර වෙන කිසිවක් නොපවතින බවත් මෙනිසා දෙවිඳුන් සියලුම තත්හි ව්‍යාප්තව සිටින බවත් මොවුහු දේශනා කරති. මොවුන් දේශනා කරන මෙම සංකල්පය “වන්දකුල් වුජ්ද්” (සියල්ල ඔහුය) ලෙස හැඳින්වේ. මොවුන් ඉස්ලාමීය නැමදුම් ක්‍රමයට සැලකිල්ලක් දක්වන්නේ නැත. ඔවුන් දෙවිඳුන් යැදීම සඳහා යම් යම් ගීතිකා නිර්මාණය කර ගෙන ඇත.

මොවුන්ගේ මතයට දැඩි විරෝධයක් මුස්ලිම් සමාජයෙන් පැමිණි අතර අද වන විට මොවුන්ගේ සාමාජිකයන් ගණන ක්‍රමයෙන් අඩු වී ඇත. කෙසේනමුත් දැනටත් මෙම මතවාදය අනුගමනය කරන පිරිසක් ලංකාවේ මෙන්ම විදේශ රටවල සිටිති.

මෙම සංවිධානයේ නිර්මාතෘ වූ M.S.M අබ්දුල්ලාන් මිය ගිය පසු ඔහුගේ දේහය කාත්තන්කුඩි ප්‍රදේශයේ ඔවුන්ගේ ප්‍රධාන දේවස්ථානය තුළ තැන්පත් කර ඒ මත සොහොන් කොතක් ද තනා ඇත. පයිල්වෘත්ගේ මරණයෙන් පසු ඔහුගේ බිරිඳ ද මිය ගිය අතර ඇයගේ දේහය ද එම දේවස්ථානය තුළම M.S.M අබ්දුල්ලාන්ගේ සොහොන් කොත අසල ඒ අයුරින්ම තැන්පත් කර ඇත. කෙසේනමුත් M.S.M අබ්දුල්ලාන්ගේ මතවාදයට විරුද්ධ ප්‍රදේශවාසීන් ඔහුගේ මාතදේහය එම ස්ථානයෙන් ඉවත් කර දැමූ බව ඇතැම්හු පවසති.

මොවුන්ගේ සංවිධානයේ සංවිධාන කටයුතු පිළිබඳ තොරතුරු ඔවුන්ගේ නිල වෙබ් අඩවිය (www.mufliheen.org) තුළින් දැන ගත හැකිය.

අබ්දුර් රවුෆ් කණ්ඩායම

අබ්දුර් රවුෆ් යනු අල්ලාහ් සර්වචාරාභේදන වේ යන මතය දේශනා කරන පුද්ගලයෙකි. මොහු මෙම මතවාදය දේශනා කිරීම 1979 වසරේදී ආරම්භ කර ඇත. පවතින සියලු දේ අල්ලාහ් බවත් ඒ අනුව තමාද අල්ලාහ් යන මතය මොහු සමාජ ගත කළ අතර මොහුගේ මතවාදය අනුගමනය කරන පිරිසක් ක්‍රමයෙන් බිහි වී ඇත. මෙම පිරිස හැඳින්වීමට අබ්දුර් රවුෆ් කණ්ඩායම යන නම මෙම මතවාදයට විරුද්ධ වන්නෝ භාවිත කරති.

අබ්දුර් රවුෆ් නැමැත්තා දෙවිඳුන් යයි ඇතැම්හු විශ්වාස කරන අතර “වාජ්පා නායකම්” (පිය උතුමාණෝ) යන නමින්ද ඔහුව හඳුන්වති. මොහුගේ ඡායාරූප ඇතැමුන්ගේ ගෙවල්වලද එල්ලා ඇත. තර්කකුල් මුර්ලිනීන් සංවිධානයේ නිර්මාතෘ M.S.M අබ්දුල්ලාහ් (පයිල්වෘන්) හා අබ්දුර් රවුෆ් යන දෙදෙනාම අල්ලාහ් සර්වචාරාභේදන වේ යන මතය දේශනා කළද M.S.M අබ්දුල්ලාහ් (පයිල්වෘන්) ඉස්ලාමීය නැමදුම් ක්‍රමය ප්‍රතික්‍ෂේප කළ මෙන් අබ්දුර් රවුෆ් ඉස්ලාමීය නැමදුම් ක්‍රමයට විරුද්ධ වූයේ නැත. තවද මිය ගිය මුස්ලිම් සාන්තුවරුන්ගෙන් පිහිට පැතීම අනුමත කරමින් අබ්දුර් රවුෆ් තම මතවාදය දේශනා කළේය. එබැවින් සාම්ප්‍රදායික මුස්ලිම්වරුන් M.S.M අබ්දුල්ලාහ්ගේ මතවාදයට විරුද්ධත්වය පැවද අබ්දුර් රවුෆ්ගේ යම් යම් කරුණු අනුමත කිරීමක් දක්නට ලැබේ.

කෙසේනමුත් අබ්දුර් රවුෆ් කණ්ඩායමේ මතවාදය අනෙකුත් මුස්ලිම් සංවිධාන දැඩි ලෙස ප්‍රතික්‍ෂේප කරති. අබ්දුර් රවුෆ් කණ්ඩායමේ මතවාදය වැරදි බවත් මෙම මතවාදය පිළිපදින්නන් මුස්ලිම්වරුන් නොවන බවත් සමස්ත ලංකා මුස්ලිම් වියතුන්ගේ සංගමය කිහිපවතාවක්ම නිවේදන නිකුත් කර ඇත. කෙසේනමුත් අබ්දුර් රවුෆ් කණ්ඩායමේ මතවලට දැඩි ලෙස විරුද්ධව කතා කර ඇත්තේ කාත්තන්කුඩි ප්‍රදේශයේ එවකට තිබූ NTJ සංවිධානය ස්ථාපිත කළ සන්රාන් නම් දේශකයා ය.

අබ්දුර් රවුෆ් යනු මෙම වාර්ථාව සකසන මොහොතේදී ජීවතුන් අතර සිටින පුද්ගලයෙකි. අබ්දුර් රවුෆ් කණ්ඩායමේ සංවිධාන කටයුතු පිළිබඳ තොරතුරු www.shumsmedia.com නැමති වෙබ් අඩවිය තුළින් දැන ගත හැකිය.

ක්වාරිජීවරුන්

ක්වාරිජීවරුන් යනු ප්‍රධාන ප්‍රවාහයෙන් පිටත්ව අන්තවාදී ලෙස කටයුතු කරන පිරිසකි. මෙම මතවාදයේ මුල් ලක්ෂණ මුහම්මද් ﷺ තුමාගේ කාලයේදීම එක් පුද්ගලයෙකු තුළ හට ගත් බවට සාක්ෂි තිබේ. සධාරණත්වයේ උපරිමයෙන් කටයුතු කළ මුහම්මද් ﷺ තුමා වෙත පැමිණි පුද්ගලයෙක් මුහම්මද් ﷺ තුමාගේ ක්‍රියාකාරීත්වයට නොසතුට පාමින් සාධාරණව කටයුතු කරන මෙන් මුහම්මද් ﷺ තුමාට අණ කර පිටව ගියේය. ආගමික නායකත්වයට පවා ඉහළින් යන ස්වභාවයක් මොහු සතුව තිබුණු බව දුටු මුහම්මද් ﷺ තුමා මෙම මතවාදය දරන අඥාන පිරිසක් සෑම කාල වකවානුවකදීම ඉස්මතු වී ක්‍රමයෙන් විනාශයට පත් වන බවත් මෙම පිරිස ඉස්ලාම් ධර්මය අනුගමනය කරන බව පැවසුවද සැබෑ ඉස්ලාම් ධර්මයේ පිහිටන්නන් නොවන බවත් පැවසුවේ ය.

මුහම්මද් ﷺ තුමාණන්ගේ අභාවයෙන් පසු රාජ්‍ය නායකත්වය ක්‍රමයෙන් “අබුබකර් (රෙ), “උමර්” (රෙ), “උස්මාන්” (රෙ), අලි (රෙ) යන අයට ගිණි විය. අලි (රෙ) තුමාට රාජ්‍ය පාලනය ගිණි වන්නේ තෙවන පාලකයා වන උස්මාන් (රෙ) තුමාව කුමන්ත්‍රණකාරී පිරිසක විසින් ඝාතනයට ලක් වීමෙන් පසුවය. මෙම ඝාතනයට වගකිව යුත්තන් සෙවීමට අලි (රෙ) දැක්වූ උදාසීන ප්‍රතිචාර හේතු කොට ගෙන සිරියාවේ ආණ්ඩුකාරයා ලෙස සිටි මුආවියා (රෙ) තුමා තම බල ප්‍රදේශය අලි (රෙ) තුමාගේ පාලනයෙන් ඉවත් කොට වෙනම රාජ්‍යයක් ලෙස පවත්වා ගෙන යන්නට තීන්දු කළේය. නමුත් අලි (රෙ) තුමා මුආවියා (රෙ) තුමාට පවසා සිටියේ රාජ්‍ය නායකත්වයට යටත්ව ක්‍රියා කරන ලෙස ය. මෙලෙස එතෙක් ඒකීය රාජ්‍යයක් ලෙස පැවති මුස්ලිම්වරුන් ප්‍රථම වතාවට දෙකඩ වී ගිය අතර මෙම තත්වය දෙපිරිස අතර යුද්ධයක් ඇති වීමට හේතු විය. මෙලෙස හට ගත් යුද්ධයට දෙපිරිසම කැමැත්තක් නොදැක්වූ නිසා අවසානයේ සමාදානයට පැමිණියහ. කෙසේනමුත් මෙම සමාදානයට අලි (රෙ) තුමාගේ පාර්ශවයේ පිරිසක් කැමැත්ත දැක්වූයේ නැත. මෙම පිරිස අලි (රෙ) තුමාගේ නායකත්වය ප්‍රතික්ෂේප කර වෙන්ව ගොස් තනි රාජ්‍යයක් පිහිටුවා ගත් අතර මොවුහු ධර්මයේ විවිධ කරුණු විකෘති කර දැමූහ. මොවුන් තුළ තිබුණේ ලේ පිපාසයකි. මෙම පිරිස ප්‍රධාන ප්‍රවාහයෙන් පිටත් වූවන් නිසා ක්වාරිජීවරුන් (පිටවූවන්) ලෙස මුස්ලිම් විද්වත්හු හැඳින්වූහ. මුහම්මද් ﷺ තුමා අනාවැකි පළ කළ පිරිස මොවුන්ය. අලි (රෙ) තුමාගේ කාලයේදී මොවුන් විවාදයෙන් හා යුධමය වශයෙන් පරාජයට පත් කරනු ලැබූව ද මුහම්මද් ﷺ තුමා පැවසූ පරිදීම මෙම මතවාදය දරන්නන් කලින් කලට මතු වේ.

ISIS යනු මෑත ඉතිහාසයේ බිහි වූ කුරිරුතම ක්වාරිජීවරුන් පිරිසකි. ISIS මතවාදය පිළිගත් ලංකාවේ බිහි වූ පළමු පිරිස නිලාම් කණ්ඩායම වන අතර ඔවුහු ISIS හි යුධ කලාපය වූ සිරියාවට සංක්‍රමණය වූහ. පසුව ISIS අඩිපාටේ JMI (ජමාතේ මිල්ලතු ඉබ්‍රාහිම්) සංවිධානය, සන්රාන් කණ්ඩායම හා ඔවුන් දෙපිරිස එක්ව සෑදූ විලායත් සීලානි නම් සංවිධාන බිහි වූ අතර මේ සියල්ල ලංකාවේ තහනම් සංවිධාන ලෙස නම් කර ඇත. [10].

(රෙ) : රලියල්ලාහු අත්හු (ඔවුන් පිළිබඳව අල්ලාන් තාජ්කියට පත් වේවා !)

මියාවරුන්

මුහම්මද් ﷺ කුමාගෙන් පසු සිව්වන රාජ්‍ය පාලනය හිමි වූයේ අලි (෧) කුමාටය. මෙකුමාට රාජ්‍ය පාලනය හිමි වන්නේ තෙවන පාලකයා වන උස්මාන් (෧) කුමාව කුමන්ත්‍රණකාරී පිරිසක විසින් ඝාතනයට ලක් වීමෙන් පසුව ය. මෙම ඝාතනයට වගකිව යුත්තන් සෙවීමට අලි (෧) කුමා දැක්වූ උදාසීන ප්‍රතිචාර හේතු කොට ගෙන සිරියාවේ ආණ්ඩුකාරයා ලෙස සිටි මුආවියා (෧) කුමා හා අලි (෧) කුමා අතර විරසකයක් ඇති වූ අතර මේ නිසා මුස්ලිම් සමාජය දෙකඩ වී ගියේය. පසුව මෙම බෙදීම සාම ගිවිසුමක් තුළින් සමනයකට පත් කරන ලදී. මෙසේ කල් ගෙවෙද්දී අලි (෧) කුමා ද ඉබ්නුල් මුල්ජම් නැමැත්තෙකු මඟින් ඝාතනයට ලක් වන අතර එකුමාගේ රාජ්‍ය බලය එකුමාගේ වැඩිමහල් පුතා වන හසන් (෧) කුමාට හිමි විය. ඔහු තම පියා මඟින් උරුම වූ රාජ්‍ය පාලනය මුආවියා (෧) කුමාට භාර කරමින් මෙතෙක් දෙකඩ වී පැවති මුස්ලිම් සමාජය යළිත් ඒකීය සමාජයක් බවට පත් කිරීම සඳහා ප්‍රායෝගික පියවරක් ගත්තේය.

මුආවියා (෧) කුමාට රාජ්‍ය පාලනය හිමි වීම පිළිබඳව “අබ්දුල්ලාහ් බින් සබා” නැමැත්තා ඇතුළු ඔහුගේ කණ්ඩායම සතුටට පත් නොවූහ. මුහම්මද් ﷺ කුමාට පසුව මුස්ලිම්වරුන්ගේ නායකත්වය අලි (෧) කුමාට යා යුතුව තිබුණු බවත් එසේ නොදී අන් අය එම තනතුර උදුරා ගත් බවත් මොවුහු පැවසූහ. එසේ තිබියදී අලි (෧) කුමාගේ පවුලේ කෙනෙකුට රාජ්‍ය පාලනය හිමි වූ පසු එය නැවත අලි (෧) කුමාගේ පරපුරෙන් පිටත කෙනෙකුට ලබා දීම වැරදි තීරණයක් බව පැවසූහ. මෙලෙස විරුද්ධ මතවාද වර්ධනය වන අතරතුර රටේ ජනාධිපති මුආවියා (෧) කුමා අභාවයට පත් වන අතර පසුව එකුමාගේ පුත් “යෙසීද්” වෙත එම රාජ්‍ය බලය හිමි විය. මෙම කාලයේදී කුමන්ත්‍රණකාරී පිරිසක විසින් හසන් (෧) කුමාගේ සහෝදරයා වන හුසෙයින් (෧) කුමාව ද ඝාතනය කරන ලදී. මේ අතරතුර තවත් පසෙකින් මේ සියල්ලට නායකත්වය ලබා දෙන අබ්දුල්ලා බින් සබා ජනතාව අතර අලුත් මතවාදයක් ද වපුරන්නට විය. එනම් අලි (෧) කුමා මිය ගිය නොමැති බවත් එකුමාව දෙවිඳුන් අහසට ඔසවා ගෙන ඇති බවත් යළි ඔහු මෙලොවට පහල වන බවත් අබ්දුල්ලා බින් සබා දේශනා කරන්නට විය. ඒ අනුව මෙතෙක් මුස්ලිම්වරුන් අතර පැවති දේශපාලන ගැටුම අබ්දුල්ලා බින් සබාගේ නායකත්වය යටතේ අලුත් ආගමික මත ගැටුමක් බවට පරිවර්තනය විය. මෙලෙස අලි (෧) කුමාට හා ඔහුගේ පවුලේ ඥාතීන්ට ප්‍රමුඛත්වයක් දෙමින් මියාවරුන් යැයි පොදුවේ හඳුන්වනු ලබන “අලි මියා” (අලිගේ කණ්ඩායම) බිහි වී ඇත. මියාවරුන් අතරද පසු කාලීනව විවිධ ආගමික මතවාද මුල් කර ගෙන විවිධ නිකායන් බිහි වී ඇත.

ලංකාවේ මියාවරුන් සිටින්නේ ඉතා සුළු වශයෙනි. මධ්‍යකලප්‍රවේ ඔට්ටමාවාසිහි මියා ප්‍රජාවක් ජීවත් වන අතර හඳුනාගත නොහැකි අයුරින් ලංකාවේ අනෙකුත් ප්‍රදේශ වලද ජීවත් වෙති. ව්‍යාපාර සඳහා ලංකාවට පැමිණ පදිංචි වූ බෝරාවරුන් ද මියාවරුන්ගේ කොටසකි.

(෧) : රලියල්ලාහු අත්හු (ඔවුන් පිළිබඳව අල්ලාන් තෘප්තියට පත් වේවා !)

කාදියානිවරුන්

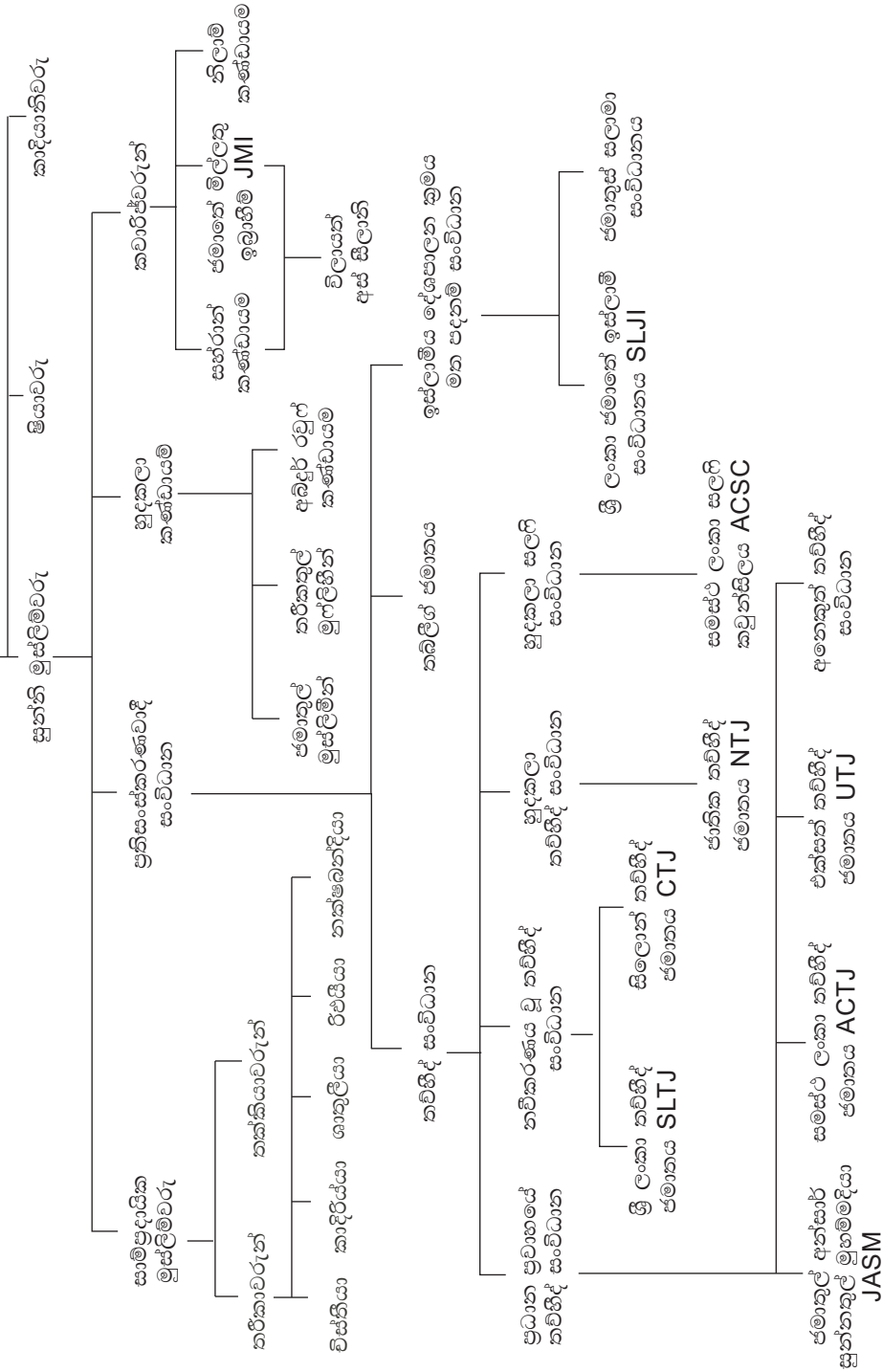
1835 වසරේ පෙබරවාරි 13 වන දින ඉන්දියාවේ උපත ලද මීර්සා ගුලාම් අන්මද් නැමැත්තා තමා මුහම්මද් ﷺ තුමාට පසු පැමිණි දේව පණිවුඩකරුවෙකු ලෙස ජනයාට හඳුන්වා දුන් අතර මෙය පිළිගෙන ඔහුව අනුගමනය කළ පිරිසක් බිහි වූහ. මීර්සා ගුලාම් නම් පුද්ගලයා ඉන්දියාවේ “කාදියානි” නම් පෙදෙසේ ජීවත් වූ බැවින් මීර්සා ගුලාම් නැමැත්තාට දේව පණිවුඩකරුවෙකු ලෙස පිළිගෙන ඔහුව අනුගමනය කරන්නන් හැඳින්වීමට කාදියානිවරුන් යන නම භාවිත වේ.

ඇතැම්හු මීර්සා ගුලාම් අන්මද් යනු දේව පණිවුඩකරුවෙකු නොව ප්‍රතිසංස්කරණවාදියෙකු පමණක් බව විශ්වාස කරති. එබැවින් මීර්සා ගුලාම් අන්මද් නැමැත්තාට දේව පණිවුඩකරුවෙකු යැයි පිළිගන්නා පිරිස හැඳින්වීමට “කාදියානි” යන වචනයත්, මීර්සා ගුලාම් අන්මද් නැමැත්තාට හුදෙක් ප්‍රතිසංස්කරණවාදියෙක් යැයි පිළිගන්නා පිරිස හැඳින්වීමට “අන්මදියා” යන නමත් ශාස්ත්‍රීය තලයේ භාවිත කරනු ලැබේ. නමුත් “අන්මදියා”, “කාදියානි” යන නම් දෙකම බොහෝ විට සමාජයේ භාවිත වන්නේ මීර්සා ගුලාම් අන්මද් නැමැත්තාට දේව පණිවුඩකරුවෙකු යැයි පිළිගන්නා පිරිස හැඳින්වීමට ය.

ඉන්දියාවේ බිහි වූ මෙම කාදියානිවරුන්ගෙන් සුළු පිරිසක් 19 වන සියවසේදී ලංකාවට සංක්‍රමණය වී ඇති අතර ඔවුන්ගේ මතවාදය ලංකාව තුළ ප්‍රචර්ධනය කිරීම සඳහා ශ්‍රී ලංකා අන්මදියා මුස්ලිම් ජමාතය යන සංවිධානය පිහිටුවා ගෙන ඇත. මෙහි මූලස්ථානය කොළඹ දෙමටගොඩ ප්‍රදේශයේ පිහිටා ඇත. මෙම සංවිධානයේ ක්‍රියාකාරකම් ඔවුන්ගේ අන්තර්ජාතික නිල වෙබ් අඩවිය (www.alislam.org) තුළින් දැන ගත හැක.

අවසාන දේව පණිවුඩකරුවා මුහම්මද් ﷺ තුමා බව ඉස්ලාමීය මූලාශ්‍රවල පැහැදිලිවම සඳහන් නිසා මුහම්මද් ﷺ තුමාට පසුව පැමිණි මීර්සා ගුලාම් අන්මද් නැමැත්තාට දේව පණිවුඩකරුවෙකු යැයි පිළිගන්නා කාදියානිවරුන් මුස්ලිම්වරුන් නොවන බව අනෙකුත් මුස්ලිම් සංවිධානවල ස්ථාවරයයි.

ලංකාවේ මුස්ලිම් කණ්ඩායම්

සමස්ත ලංකා මුස්ලිම් වියතුන්ගේ සංගමය (ACJU)

සමස්ත ලංකා මුස්ලිම් වියතුන්ගේ සංගමය ශ්‍රී ලංකාවේ ක්‍රියාත්මක වන සුප්‍රසිද්ධ මුස්ලිම් සංවිධානයකි. මෙම සංවිධානයේ මූලික අරමුණ ලංකාවේ ක්‍රියාත්මක වන විවිධ මුස්ලිම් සංවිධාන නියෝජනය කරන මුස්ලිම් විද්වතුන් සියල්ල එක් ධජයක් යටතට ගෙන ඒම හා සියලු ශ්‍රී ලාංකීය මුස්ලිම්වරුන්ට ආගමික නායකත්වය ලබා දීම ය. ලංකාවේ අතිබහුතරයක් මුස්ලිම් විද්වත්හු මෙම සංවිධානයේ සාමාජිකත්ව දරති. මෙම සංවිධානය ක්‍රි.ව 1924 දී ස්ථාපිත කර ඇති අතර ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී සමාජවාදී ජනරජයේ පාර්ලිමේන්තුවේ 2000 අංක 51 දරණ පනත මගින් සංස්ථාගත කර තිබේ. වර්තමානයේදී මොවුන්ගේ ශාඛාවන් ලංකාවේ විවිධ පෙදෙස්වලට ව්‍යාප්ත වී ඇත.

ඉස්ලාම් ධර්මය ප්‍රවර්ධනය කිරීම, මුස්ලිම් විද්වතුන්ගේ දැනුම ප්‍රවර්ධනය කිරීම, ආගමික තීන්දු (ෆත්වා) ප්‍රකාශයට පත් කිරීම, මුස්ලිම් හා මුස්ලිම් නොවන ජනයා අතර සහජීවනය ඇති කිරීම යනාදී කර්තව්‍යයන් රාශියක් මෙම සංවිධානය යටතේ සිදු වේ. මෙම සංවිධානය සමස්ත ලාංකික මුස්ලිම්වරුන්ට නායකත්වය දෙන සංවිධානයක් ලෙස ප්‍රචලිත වුවද සාම්ප්‍රදායික මතවාද මත ගොඩනැගුණු මුස්ලිම් සංවිධාන, SLTJ හා CTJ යන සංවිධාන ACJU සංවිධානයේ මතවාදවලට එකඟ නොවන අතර ACJU සංවිධානයේ පාලනයෙන් තොරව ස්වාධීනව ක්‍රියාත්මක වේ.

මෙම සංවිධානයේ සංවිධාන කටයුතු පිළිබඳ තොරතුරු ඔවුන්ගේ නිල වෙබ් අඩවිය (www.acju.lk) තුළින් දැන ගත හැකිය.

ජාතික ශූරා කවුන්සිලය (NSC)

ජාතික ශූරා කවුන්සිලය (NSC) යනු ලංකාවේ ක්‍රියාත්මක වන මුස්ලිම් සංවිධාන හා මුස්ලිම් සමාජ ක්‍රියාකාරීන්ගේ එකමුතුවකි. මෙම සංවිධානය 2013 වසරේදී ස්ථාපිත කරන ලද අතර මෙම සංවිධානය සමාගම් පනත යටතේ ලියාපදිංචි වී ඇත (GA3109).

ලාංකීය මුස්ලිම් සමාජයට එරෙහිව සිදු වන විවිධ කටයුතු සඳහා ප්‍රජාතන්ත්‍රීක රාමුව තුළ සාර්ථක විසඳුම් ලබා ගැනීමේ අරමුණින් මෙම සංවිධානය පිහිටුවා ඇත. මුස්ලිම් ජනයාගේ අයිතීන් වෙනුවෙන් පෙනී සිටීම හා මුස්ලිම් සමාජයට එරෙහිව එල්ල වන අභියෝගවලට මුහුණ දිය යුතු ආකාරය පිළිබඳව මුස්ලිම් ජනයා දැනුවත් කිරීම මෙම සංවිධානයේ ප්‍රධාන කාර්යයකි.

තවද ශ්‍රී ලංකාව තුළ ජාතීන් අතර සාමය හා සංහිදියාව ඇති කිරීම සඳහා දැඩි ලෙස මෙම සංවිධානය කටයුතු කරයි. මුස්ලිම්වරුන් හා මුස්ලිම් නොවන්නන් අතර පවතින සමාජීය අන්තර් ක්‍රියාවන්වලදී පැන නැඟී ඇති ගැටලු පිළිබඳ වැඩි සැලකිල්ලක් මෙම සංවිධානයට ඇති අතර එම ගැටලු නිරාකරණය කිරීමට දැඩි ලෙස කටයුතු කරයි. පවතින ගැටලු සඳහා විසඳුම් සෙවීම පමණක් නොව අනාගතයේදී ගැටලු ඇති වීම වැළැක්වීමට කටයුතු කිරීම මෙම සංවිධානයේ ප්‍රධාන අරමුණක් වේ.

මෙම සංවිධානයේ සංවිධාන කටයුතු පිළිබඳ තොරතුරු ඔවුන්ගේ නිල වෙබ් අඩවිය (www.nationalshooraa.com) තුළින් දැන ගත හැකි ය.

සමාජිකය

ලාංකීය මුස්ලිම් ප්‍රජාව මූලික වශයෙන් සාම්ප්‍රදායික මුස්ලිම්වරුන්, ප්‍රතිසංස්කරණවාදී ආගමික-සමාජීය ව්‍යාපාර හා සම්බන්ධ මුස්ලිම්වරුන් හා හුදෙකලා වූ ආගමික කණ්ඩායම් ලෙස කොටස් තුනකට වෙන් වී සිටිති. මේ අතුරින් වත්මන් මුස්ලිම් සමාජය ප්‍රතිසංස්කරණවාදී ආගමික-සමාජීය ව්‍යාපාරවල මතවාදවලට වැඩියෙන් නැඹුරු වී ඇති අතර එම ව්‍යාපාර සමඟ නිල වශයෙන් හෝ නිල නොවන අයුරින් සම්බන්ධකම් පවත්වති.

ප්‍රතිසංස්කරණවාදී ආගමික-සමාජීය ව්‍යාපාර නිසා මුස්ලිම් ප්‍රජාව ක්‍රමයෙන් සාම්ප්‍රදායික ඉගැන්වීම්වලින් බැහැර වී ආගමික මූලාශ්‍ර පදනම් කර ගනිමින් ශාස්ත්‍රීය ක්‍රමවේදයක් තුළින් ඉස්ලාමය අවබෝධ කර ගැනීමටත් අනුගමනය කිරීමටත් නැඹුරු වී ඇත. මෙලෙස ලාංකීය මුස්ලිම් සමාජය තුළ ඉස්ලාම් ධර්මය අනුගමනය කිරීමේ ප්‍රවණතාවයක් ඇති වී තිබෙන නිසා ලාංකීය මුස්ලිම් සමාජයේ වෙනස්කම් රාශියක් හට ගෙන තිබේ. මෙම වෙනස්කම් බොහෝමයක් දේවධර්මය හා නීතිවේදය යන ක්ෂේත්‍ර වල සිදු වී ඇති නිසා එම වෙනස්කම් මුස්ලිම් නොවන සමාජයට විනිවිද නොවේ. කෙසේනමුත් ලාංකීය මුස්ලිම් සමාජයේ ඇති වූ වෙනස්කම් කිහිපයක් මුස්ලිම් නොවන සමාජය ඉදිරියේ කැපී පෙනෙන්නට ඇත. මූලික වශයෙන් මුස්ලිම් වස්ත්‍රය, මුස්ලිම්වරුන් සඳහා විශේෂ වූ මූල්‍යකරන ක්‍රම සමාජයේ ක්‍රියාත්මක වීම, මුස්ලිම්වරුන්ගේ අවශ්‍යතාවය මත හලාල් සහතිකය ඇතුළත් ආහාර වෙළඳ පොළට එක් වීම සැලකිය හැකි ය. මීට අමතරව මුස්ලිම් පල්ලි ව්‍යාප්තිය, ආගමික පාසල් බිහි වීම, ලාංකීය මුස්ලිම් හා දික්කසාද පනතට වැඩි සැලකිල්ලක් දැක්වීම යනාදිය ද ලාංකීය සමාජයේ දැඩි ලෙස කතිකාවට ලක් වන මාතෘකා වේ.

ලාංකීය මුස්ලිම් සමාජයේ සිදු වූ වෙනසට සමගාමීව ලාංකීය බහුතර ජනයා බටහිර සාම්ප්‍රදායන් අනුකරණය කිරීම තීව්‍ර වී ඇති බැවින් මුස්ලිම් ප්‍රජාව හා බහුතර ජනයා අතර ඇති පරතරය සීඝ්‍ර ලෙස වැඩි වී ඇත. මෙම පරතරය ශ්‍රී ලංකාව තුළ මුස්ලිම් සංස්කෘතිමය ආක්‍රමණයක් සිදු වී ඇත යන සමාජ මතය බිහි වීමට හේතු වී තිබේ. සැබවින්ම සිදු වී ඇත්තේ මුස්ලිම් සංස්කෘතිමය ආක්‍රමණයක් නොව සංස්කෘතීන් අතර පරතරය තීව්‍ර ලෙස වැඩි වීම ය.

මුස්ලිම් සමාජයේ සිදු වී ඇති ප්‍රතිසංස්කරණය න්‍යායාත්මකව ශ්‍රී ලාංකීය අගයන් වලට පටහැනි නොවේ. කෙසේනමුත් වර්ථමානයේ ඇති වී තිබෙන සංස්කෘතිමය පරතරය නිසා මුස්ලිම් නොවන ලාංකීය බහුතර ජනයා හා ලාංකීය මුස්ලිම් ජනයා අතර යම් ආකාරයක විරසකයක් ගොඩ නැගෙමින් පවතියි. මේ සඳහා ප්‍රායෝගික විසඳුම් සෙවීම ලාංකීය අප සැමගේ වගකීමකි.

උපග්‍රන්ථ අ : දේවධර්ම ගුරු කුල

දෙවිඳුන් පිළිබඳ අධ්‍යයනය ඉස්ලාමීය දේවධර්මය ලෙස හැඳින්වේ. මෙම විෂයේ විවිධ මතභේද මුස්ලිම් ඉතිහාසයේ ඇති වී තිබේ.

මෙම මතභේද අතුරින් දෙවිඳුන්ගේ නාමයන් හා ගුණාංගයන් අවබෝධ කර ගැනීමේදී ඇති වී තිබෙන මතභේදය සුවිශේෂී ස්ථානයක් හිමි කර ගෙන ඇත. මුස්ලිම්වරුන් යයි හැඳින්වෙන කණ්ඩායම දෙවිඳුන්ගේ ගුණාංගයන් වචනාර්ථයෙන් තේරුම් නොගත යුතු බව දේශනා කළේය. අශ්ආරී නමැති ශාස්ත්‍රඥයා මෙම ගුරු කුලය අනුගමනය කළ අයෙකු වූ අතර පසුව මෙම ගුරු කුලයෙන් ඉවත්ව දෙවිඳුන්ගේ ගුණාංග කිහිපයක් හැර අනෙක් ගුණාංග වචනාර්ථයෙන් තේරුම් නොගත යුතු බවත් ඒ සඳහා වෙනත් අර්ථකතන ලබා දිය යුතු බවත් දේශනා කළේය. අශ්ආරී නමැති ශාස්ත්‍රඥයා මෙන්ම මාතුරුදී නමැති ශාස්ත්‍රඥයා ද මේ හා සමාන දේවධර්ම මතවාදයක් දේශනා කර ඇත. මේ අනුව අශ්ආරී හා මාතුරුදී යන නමින් දේවධර්ම ගුරු කුල දෙකක් බිහි වී ඇත. මෙම ගුරු කුල දෙක අතර ඇත්තේ ඉතා සුළු වෙනස්කම් පමණි. මෙම ගුරු කුල නවක ගුරු කුල වන නිසා මෙම ගුරු කුල අනුගමනය කරන්නන් හලෆ්වරුන් (නවකයන්) ලෙස හැඳින්වේ. දෙවිඳුන්ගේ නාමයන් හා ගුණාංගයන් සඳහා වෙනත් අර්ථකතන ලබා නොදිය යුතු බවත් ඒවා දේව නිර්මාණයන්ට ආදේශ නොකර දෙවිඳුන්ගේ ගෞරවයට සරිලන පරිදි වචනාර්ථයෙන්ම තේරුම් ගැනීම බැතිමත් පැරණි මුතුන්මිත්තන්ගේ ක්‍රමය වන බවත් හලෆ්වරුන්ට විරුද්ධව වන්නෝ පවසති. මෙලෙස නවක දේවධර්ම ගුරු කුලවලට විරුද්ධව බැතිමත් පැරණි මුතුන්මිත්තන්ගේ දේවධර්මය අනුගමනය කරන්නන් සලෆ්වරුන් (මුතුන්මිත්තන්) ලෙස හැඳින්වේ. අශ්ආරී නම් ශාස්ත්‍රඥයා ද ඔහුගේ අවසාන කාලයේදී සලෆි දේවධර්මයට පිවිසුණු බව සලෆි දේවධර්මය අනුගමනය කරන්නෝ පවසති.

උපග්‍රන්ථ ආ : නීතිවේද ගුරු කුල

මෙලොව ජීවිතයේ සෑම අංශයකදීම මිනිසා පිළිපැදිය යුතු ඉස්ලාමීය නීති රීති පිළිබඳව ගැඹුරු ලෙස අධ්‍යයනය කිරීම ඉස්ලාමීය නීතිවේදය යයි සලකනු ලැබේ. ඉස්ලාමීය නීති රීති සම්පාදනය සඳහා අල් කුර්ආනය හා අල් කුර්ආනයට සෘජු විවරණයක් ලෙස කටයුතු කරන මුහම්මද් ﷺ තුමාගේ ඉගැන්වීම් යන මූලාශ්‍ර දෙක භාවිත වන අතර මෙම මූලාශ්‍ර දෙක උපයෝගී කර ගනිමින් යම් විෂයක් සඳහා වූ ඉස්ලාමීය නීතිය කුමක්ද යන්න තීරණය කිරීම සඳහා වැදගත් සාධක කිහිපයක් බලපානු ඇත. නිදසුනක් ලෙස යම් නීතියක් ගැන සඳහන් කුර්ආන් වැකියක හෝ මුහම්මද් ﷺ තුමාගේ ඉගැන්වීමක සඳහන් තීරණාත්මක වචනයකට හෝ වචන කිහිපයකට අරාබි භාෂාවට අනුව ලබා දිය හැකි අර්ථය කුමක්ද? එලෙස සඳහන් නීතිය පසුව අනාවරණය වූ නව නීතියකින් අහෝසි වූවාද? පොදු නීතියක් සඳහා සහනශීලී විශේෂ අවස්ථා තිබෙනවාද? යනාදී සාධක බලපානු ලැබේ.

ඉහත සඳහන් ක්‍රමවේදය ඇසුරෙන් ඉස්ලාමීය නීති රීති විවිධ මාතෘකා යටතේ පෙළ ගස්වූ සුපතළ විද්වතුන් වනුයේ ඉමාම් ශාෆි, ඉමාම් හනෆි, ඉමාම් හන්බලි හා ඉමාම් මාලික් යන අය යි. ඔවුන්ගේ ප්‍රවේශය අනුව ඇතැම් විෂයන්හිදී මෙම නීතිවේදීන් අතර මතභේද හට ගෙන ඇත. කෙසේනමුත් මෙම ශාස්ත්‍රඥයන් පවසා ඇත්තේ තමන්ගේ නිගමන අල් කුර්ආනයට හා මුහම්මද් ﷺ තුමාගේ ඉගැන්වීම්වලට පටහැනි නම් ඔවුන්ගේ නිගමන අත් හැර දමා අල් කුර්ආනයට හා මුහම්මද් ﷺ තුමාගේ ඉගැන්වීම්වලට ප්‍රමුඛත්වය දෙන ලෙස ය.

ශාෆි, හනෆි, හන්බලි හා මාලික් යන ශාස්ත්‍රඥයන් සතර දෙනාගේ නමින් ප්‍රධාන ඉස්ලාමීය නීතිවේද ගුරු කුල සතර බිහි වී ඇත. ඇතැම් මුස්ලිම්වරුන් මෙම ගුරු කුල අතුරින් එක් ගුරු කුලයකට පමණක් සීමා වී ඇති අතර එක් ගුරු කුලයකට සීමා නොවී අල් කුර්ආනයට හා මුහම්මද් ﷺ තුමාගේ ඉගැන්වීම්වලට ප්‍රමුඛත්වය දී කටයුතු කරන මුස්ලිම්වරු ද සිටිති. යම් එක් ගුරු කුලයකට සීමා විය යුතුමද? උපරිම වශයෙන් ගුරු කුල සතරට පමණක් සීමා විය යුතුද? එවන් සීමාවන් කිසිවක් නොමැතිද? යන්න මුස්ලිම් සමාජයේ අදාත් පවතින ප්‍රධාන මතභේදයකි.

මූලාශ්‍ර

- [1] ලෝකා දේවරාජ, ශ්‍රී ලංකාවේ මුස්ලිම්වරු, ලංකා ඉස්ලාමීය පදනම, 2008, පි 72
- [2] එම, පි.73
- [3] <http://muslimaffairs.gov.lk/wp-content/uploads/2019/05/Associations-Copy.pdf>
- [4] <http://jailani.org/mcgilvray.htm>
- [5] <https://amazinglanka.com/wp/tomb-of-adam-and-eve/>
- [6] Dr. A.R.M. Imtiyaz, Ms. Minna Thaheer, Sri Lanka Jamaat-e-Islami
(https://www.academia.edu/37633504/Title_Sri_Lanka_Jamaat-e-Islami_Affiliation)
- [7] මොහමඩ් ෆස්ලාන් සහ නදීන් වන්නිසිංහම්, බිඳී යන ප්‍රජාව, ජනවාර්ගික අධ්‍යයනය සඳහා වන ජාත්‍යන්තර කේන්ද්‍රය, 2015, පි.17,18
- [8] Muheed Jeeran, Sri Lanka bomb blasts: Knowing suicide bomber Zahran Hashim,
(<https://theleaders-online.com/sri-lanka-bomb-blasts-knowing-suicide-bomber-zahran-hashim/>)
- [9] http://www.documents.gov.lk/files/egz/2019/5/2123-02_S.pdf
- [10] Prof Rohan Gunaratna, Sri Lanka at Cross Roads: Time to Learn, Unlearn and Relearn.
(<https://www.youtube.com/watch?v=lvSaRpYlbSk&t=2719s>)

සටහන්

තම ධර්මය හේද කොට විවිධ කණ්ඩායම් බවට පත් වූ
අයගේ කිසිදු කටයුත්තකට (මුහම්මද්) නුඹට සම්බන්ධයක් නැත.
ඔවුන්ගේ විෂය අල්ලාහ් වෙතය. පසුව ඔවුන් කරමින් සිටි දේ ගැන
ඔහු ඔවුනට දැනුම් දෙනු ඇත.
[අල් කුර්ආනය 6:159]

www.socialdialogues.org

ඉස්ලාමීය තොරතුරු හා ගවේෂණ පදනම
අංක 162/3 මැල්වත්ත, ඉළුකේවල, වැලඹ, කුරුණෑගල, ශ්‍රී ලංකාව
වෙබ් ලිපිනය : www.iirf.lk
විද්‍යුත් තැපෑල : info@iirf.lk
දුරකථන අංකය : +94 37 39 7576 4

ISBN 978-955-7933-13-9

9 789557 933139